

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČKOVA ULICA 6 — TELEFON: 22-23, 23-24, 24-25 in 25-26 — Štampa vseh dni opušča — Meseca a naročnina 12.— in 24.—
EKSKLJUCIJSKO ZASTOPSTVO za oglaševanje in izdajanje v Sloveniji in v tujini: UNIIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO
Redni politični delovni dnevi: Ljubljana, 22. apr. 1943

Violento urto del nemico saldamente sostenuto

Un brillante successo della caccia italiana nel cielo del Canale di Sicilia — 28 apparecchi avversari abbattuti

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica in data di 21 aprile il seguente bollettino nr. 1061:

Il nemico, dopo una preparazione di artiglierie di eccezionale intensità, ha attaccato il settore meridionale del fronte tunisino. Il violento urto è stato saldamente sostenuto dalle truppe italiane e germaniche che, passate in più punti al contrattacco, sono riuscite a neutralizzare i vantaggi conseguiti inizialmente dall'avversario. La battaglia prosegue aspra e serrata con il largo intervento delle opposte aviazioni.

In ripetuti scontri cacciatori tedeschi hanno distrutto otto apparecchi.

Un brillante successo veniva riportato ieri dalla caccia italiana nel cielo del Canale di Sicilia, dove formazioni del I° stormo, comandato dal Maggiore Luigi Di Bernardo da Città della Pieve (Perugia) e

dal Capitano Glizio Nicj da Terranova Pausania, affrontavano, benché inferiori di numero, 60 »Spitfire« abbattendone 17.

Altri due apparecchi risultano distrutti da nostri cacciatori, uno sulle coste della Tunisia ed un altro a largo delle isole Strofai (Grecia).

Nella notte sul 20 aprile nostri bombardieri hanno efficacemente agito sui depositi e sulle raffinerie di Haifa.

Su alcuni sinori centri dell'Italia Meridionale e della Sicilia venivano ieri effettuate azioni di bombardamento e di mitragliamento aereo che causavano qualche vittima e danni di lieve entità.

Un apparecchio americano precipitava colpito dalle batterie di Porto Empedocle. Dalle operazioni degli ultimi due giorni tre nostri velivoli non hanno fatto ritorno.

Silovit sovražni napad trdno zadržan

Sijajen uspeh italijanskih lovcev nad Sicilskim prelivom 28 sovražnih letal sestreljenih

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 21. aprila naslednje 1061. vojno poročilo:

Sovražnik je po topniški pripravi izredne jakosti izvršil napad na južnem odseku tunisinske fronte. Siloviti sunek so krepko zadržali italijanske in nemške čete, ki so na več točkah prešle v protinapad in se jim je posrečilo uničiti pridobitve, ki jih je sovražnik prvotno dosegel. Nadaljuje se huda borba, ki se je v obliki meri udeležuje letalstvo obeh strani.

V ponovnih spopadih so nemški lovci uničili 8 letal.

Sijajen uspeh so dosegli večeraj italijanski lovci v zraku nad Sicilskim prelivom. Tu so skupine I. letalskega oddelka pod poveljstvom majorja Alojzija Di Bernarda iz Città della Pieve (Perugia) in kapetana Glizija Nicija iz Terranova Pausania, dasi po številu šibkejših, napadle 60 letal tipa »Spitfire« ter jih zbile 17. Dve drugi letali so uničili naši lovci, eno ob obali Tunisa in drugo na morju pri otokih Strofai (Grecija).

Ponoči 20. aprila so naši bombniki učinkovito napadali skladišča in čistilnice v Haifi.

Večeraj je sovražnik izvršil napad na nekatere manjše kraje južne Italije in Sicilije, jih bombardiral in obstrleval s strojnimi. Pri tem je bilo nekoliko žrtev in manjše škode.

Eno ameriško letalo so pogodile baterije iz Porta Empedocle, da se je zadeto zrušilo.

S podjetji zadnjih dveh dni se tri naša letala niso vrnila.

Zmagoviti letalski boji

Operacijsko poročilo, 21. aprila, s. Prva jata lovcev je zopet ovenčala svoje ime z zmago. Jata ni samo v sestavi, oboroženi in sili enotna edinica, temveč prelivem predstavlja tradicijo in lahko bi rekli za stavbo letalstva kot čuvar najzdravnejših tradicij držnosti in junaštva. Prva jata je

med najbolj slavni edinicami Kr. letalstva, predvsem zaradi sestave. Njeni najplemenitejši izvir izhaja iz slavne »skupine lovcev Greppe«.

Ta jata se je proslavila po vsem svetu z letalskimi rekordi. Borila se je nad vsemi bojišči v tej vojni in povsod je zmagovala. Večeraj sta dve skupini lovcev prve jate odleteli na »srednje Sredozemsko morje med 13.55 in 14.15 ter se borili pred afriško obalo v hudi borbi, ki se je zaključila s krasno zmago. Letala so nameravala preiskati nebo in zaplesti sovražno letalstvo v boje, ko je na vzhodu od Pantelerije skupina pod poveljstvom majorja pilota Luigi Di Bernarda opazila veliko skupino Spitfirov, sestoečo iz nad 60 letal. Nešči lovci so, ne menec se za svojo številčno inferiornost, napadli s skrajno odločnostjo sovražnika.

Komaj se je razplamtela bitka, že je druga skupina pod poveljstvom kapitana Glizija Nicija posegla v bitko. Med obojema letalskima postrojitvama so v visini od 2.500 do 8.000 m nastali hudi dvoboji, ki so dolgo trajali. Kljub številni premoči nasprotnika so naši lovci v borbi, ki so bile izvedene z velikim izkustvom in čudovito drznostjo sestrelili 17 Spitfirov in zadeli nadaljnjih 14. Dve letali od teh sta se oddaljili s plameni na krovu.

Na borbenem področju so videli, kako je strmoglavilo v morje 16 nasprotnih letal. Sedemnajsti Spitfire je dosegel obalo med rton Bono in rton Mustafa ter se je razbil na tleh. Štirje sovražni piloti so se zaupali padalom in se spustili v morje. En naš lovec, ki je bil med spopadom zadet, je padel, ko je skušal doseči neko našo pomožno oporišče. Drugo letalo se ni vrnilo.

Druga skupina lovcev, ki je križarila in ščtila med tem ko so naši reševalni hidroavioni odleteli in iskali brodolomce, je bila napadena od skupine šestkrat močnejših Spitfirov in Curtissov »P-40«. V siloviti borbi, ki je nastala nato nad rton Mustafa, se je en Curtiss »P-40«, ki je bil ponovno zadet, zrušil v plamenih. Reševalni hidroavioni in naši lovci so se v reju zopet vrnili na oporišča.

Hudi boji pri Novorosijsku se nadaljujejo

Na drugih odsekih ni bilo večjih bojev — Sovjeti so samo pri Novorosijsku izgubili 91 letal

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 21. apr. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Tudi večeraj so bili južno od Novorosijska hudi boji. Letalstvo je sestrelilo tukaj 91 sovjetskih letal pri dveh lastnih izgubah.

Lahke nemške pomorske oborožene sile so topotile pri napadih na sovjetske dovoze tri z muničijo naložene splave.

Na ostali vzhodni fronti je dan potekel mirno.

V noči na 20. aprila so začele močne angleške sile po večurni silni topniški pripravi napad na nemško-italijanske postojanke tunisinske južne fronte. Sovražnik je bil v hudih borbah, ki ob tem času še trajajo, krvavo zavrnjen. Krajevne vdore je bilo mogoče spet razčistiti v protinapadih.

Sovražni bombniki so preteklo noč napadli Tislt in povzročili škode na poslopih. Prebivalstvo je imelo izgube. Teroristični napadi angleških bombnikov so bili usmerjeni na mesti Stettin in Rostock. Bombni zadetki v stanovanjskih predelih in bolnišnicah so povzročili izgube med prebivalstvom in deloma znatno škodo na poslopih. Nočni lovci in protiletalsko topništvo so sestrelili po dosedanjih ugotovitvah 30 napadajočih bombnikov. Ena nadaljnje letalo je bilo sestreljeno nad obalo Rokavskega preliva.

Stockholm, 21. aprila. Vojaški strokovnjaki nevtralnih držav so mnenja, da se

bodo letos velike bitke na vzhodnem bojišču — glede na izredno mlo zimo in ugoden potek pomladi — verjetno začele obler mesec prej kot lansko leto. Za sedaj pa se večje operacije vodijo le na odseku kubanskega mostišča. Zelo živahno je tu delovanje letalstva, ki hoče motiti premikanje čet in priprave za bližnje operacije.

Tesna povezanost sil trojnega pakta

Tokio, 21. apr. s. Novi japonski zunanji minister Manoru Sigemitsu je danes govoril po radiu in podčrtal tesno edinstvo med Japonsko ter zaveznicama Italijo in Nemčijo. Japonska napreduje z uspehom proti vrhunski točki vojne, je rekel, v tesni zvezi s svojima zaveznicama Italijo in Nemčijo ter v ozkem sodelovanju z narodi vzhodne Azije. Dodal je, da bo izid vojne odločil za vedno ne samo usodo Japonske, temveč tudi Velike vzhodne Azije. Obračajajo se na narod, je minister zardil, da bo narod pod vodstvom velikega vladarja premagal vse težave, ki se bodo pojavile na poti s trdno odločnostjo sprčo vedno večje veličine Japonske. Minister je ob zaključku izrazil željo po čim tesnejšem sodelovanju narodov Velike vzhodne Azije pod japonskim vodstvom, da se zaključijo misija katero si je japonski narod določil.

DUCE SPREJEL ZASTOPNIKE BOJEVNIŠKIH DRUŽIN

Na praznik rojstva Rima je Duce počastil bojevniske družine, ki so zgled rimskega duha junaštva in predanosti Domovini

Rim, 23. aprila s. Ob obletnici Ustanovitve Rima je Duce sprejel v Beneški palači ob prisotnosti ministra tajnika Stranke in ministra za ljudsko kulturo skupino zastopnikov bojevniskih družin, ki so se posebno izkazale z rimskim duhom junaštva in predanosti Domovini, in skupino družinskih poglavarjev, ki imajo številne sinove pod orožjem.

Navzoči so bili ga. Natalija Venini Azolinj iz Milana, vdova imetnika zlate kolajne kapitana Corrada Veninija in mati imetnika zlate kolajne poročnika Giulia Veninija, ki je padel na grški fronti, princ Mario Ruspoli, oče podpolkovnika Marescottija in kapitana Costantina, oba borca iz vojne 1915—1918 in padla v Severni Afriki v sedanji vojni, svetnik Carlo di Cellere in Giulio Macchi di Cellere, strica poročnika Stefana Macchija di Cellere, ki je po povratku iz Argentine, da bi prostovoljno služil v vojni, padel v Severni Afriki, vođa v napadu svoj tank; grof Agostino Oddi Baglioni, oče poročnika Alessandra, ki je junaško padel na egiptski fronti, vdova in sin dalmatinskega mučenika Giovannija Sava; fašist Colono Angelo Antonio Aguzzoni iz Badie Polesine, oče 9 otrok, od teh 8 moških, ki so vsi pod orožjem; gospa Giulia Libravan Zanon iz Capa d'Arsegno, vojna vdova in mati 7 sinov, ki so vsi pod orožjem; fašist Ippolito Castioni iz Milana, bojevnik iz vojne 1915/1918, občinski sluga, oče 7 sinov, ki so vsi pod orožjem; fašist železničar Achille Forchini iz Rima, oče 10 otrok, od katerih je 7 pod orožjem, in fašist Oreste Zecca iz Milana, trgovec, oče 9 sinov, od teh 6 pod orožjem.

Navzoči so bili major Angelo Negri, inspektor federacije borbenih fašistov iz Milana, bojevnik, večkrat odlikovan za vojaško hrabrost, ki je izgubil 6 družinskih svojcev ob sovražnem letalskem napadu in je daroval Stranki 6 žimnic padlih svojcev, ter član Balille Antonio Cali iz Palermo, ki je bil štirikrat ranjen ob letalskem bombardiranju v katerem je njegov brat izgubil življenje, na je prošil za puško, da bi streljal na Angleže.

Duce se je z vsemi dolgo in prisrčno razgovarjal.

Med zastopniki vojaških družin, ki jtn je sprejel Duce je bil princ Mario Ruspoli, oče podpolkovnika Marescottija Ruspolija in kapitana Costantina, Marescottij Ruspoli se je udeležil vojne 1915-1918 in si zaslužil srebrno kolajno, 3 brnaste kolajne in napredovanje zaradi zaslug v vojni. Ob izbruhu vojne v Etiopiji je Marescottij odšel kot poveljnik eskadrone brnih v z činu majorja. Ob pričetku sedanje vojne je odšel v Jugoslavijo kot poveljnik skupine polka »Genova Cavalleria«. L. 1911. je prošil, da bi prišel k padalcem, ter je postal poveljnik nelegalne bataljona. V juliju 1942. je odšel v Libijo z napadalnimi oddelki divizije »Folgore«. Mirzica ga tresla že več dni zaradi tren ran, ki jih je pred tem zadobil. Vedec o bližnjem napadu na postojanko El Alameina, se je dvignil in ponovno inspiciral svoje moce. Hodečega iz jarka v jarek, so ga sovražne prednje straže opazile in smrtno zadele z granato. Zadnje besede Marescottijave so bile: »Treba je vzdržati za vsako ceno, deklici.«

Dva dni nato se je 2 km od istega kraja žrtvoval tudi brat Costantino Ruspoli, ko je zagrabil za strojno puško in streljal na sovražnika, ki je obkrožil njegov oddel. Costantino Ruspoli se je udeležil vojne 1915-1918 in je bil odlikovan za vojaško hrabrost.

Navzočna sta bila ob sprejemu grof Carlo di Cellere in grof Giulio Macchi di Cellere, strica poročnika tankovca Stefana Macchija di Cellere, ki je padel v decembru 1942 v Severni Afriki. Prečitajmo motivacijo za odlikovanje, ki mu je bilo podeljeno po smrti kot junaku: V tujini bivajoč Italijan se je vrnil prostovoljno v Italijo, da bi se uvrstil v Kr. vojsko. Zaposlil je in ugodeno mu je bilo, da je bil dodeljen nekemu oddelku v Severni Afriki. Kot poveljnik oddelka tankov »M 41« je v borbi proti nadmočnim sovražnim silam vodil z drznostjo lastna sredstva v protinapad in branil nekot utrjeno postojanko pehote. Kljub izredno hudi reakciji sovražnika je ostal izven stolpca, da bi bolje zadeval s svojim orožjem sovražne tanke, dokler ni padel smrtno zadet. Bil je svetli zgled ljubezni do domovine in vedrega junaštva. — Manten el Giofer, 14. 12. 1942-XXI. Sirtika.

Stefano Macchi di Cellere se je nahajal ob napovedi vojne na delu v Južni Afriki. Čeprav ga je resno skrbelo, da ne bo spoznan za sposobnega vojaške službe zaradi močne kratkovidnosti, se je ukrcal s ponarejenimi potnimi listi in uspešno mu je prišlo po neskončnih dogovorih v Italijo.

Grof Agostino Oddi Baglioni iz Perrigie je oče junaškega poročnika Alessandra Oddi Baglioni, ki je padel v Egiptu 2. novembra 1942. Izhajal je iz ene izmed najslavnejših družin vojaškov in se je posvetil vojaštvu. Baglioni je si pridobil velik sloves kondotierov. Omeniti je zlasti Malatesto, ki je bil vojni tovariš Erazia Fortebraccia.

Alessandro Oddi Baglioni, letnik 1908, je vstopil v Stranko leta 1931. V naslednjih letih do vpoklica pod orožje, se je aktivno udeleževal v fašističnih organizacijah, zlasti v sportnih, in je bil sportni vodja GUFFa v Perugiji in dodeljen osrednjemu tajništvu GUFFa. Vodil je sekcijo »Bruno

Mussolini«. Bil je osrednji inspektor FTN in tajnik FISIA.

Slava Giovannija Sava iz Spalata je znana, Savi so bili nadvse vneti patrioti ter so se vedno borili za bodočnost in vstajenje Spalata. Ko je izbruhnila etiopska vojna, se je Giovanni Savi kot prostovoljec uvrstil med Črne srajce 301. legije »Italijani v tujini« in se je boril v Somaliji. Od 1. junija 1941, ko so bili ustanovljeni borbeni fašiji v Spalatu, je bil zvezni podtajnik in poveljnik 1. akcijske eskadre spalatskega fašizma, tiste eskadre, ki ji je poveljeval Antonio Hofmann, prvi mučenec med fašisti iz Spalate. Vojni prostovoljec Giovanni Savi je bil tudi zaupnik sekcije združenja vojnih prostovoljcev v Spalatu. V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919. 11. februarja leta 1942, ga je ob 11.45 na trgu Peristila v Spalatu zadela krogla iz revolverja komunista. 35 dni je trajalo njegovo mučeništvo, katerega je prestopal z vedro rimsko trdnostjo. 18. marca je mučenik umrl z imenom Duceja in Italije na ustnih. Vdovo je pri obisku spremljal štiri letni sin.

Major Angelo Negri, inspektor federacije borbenih fašistov iz Milana, je svetel dokaz žrtvovanja. Med zadnjim napadom na Milan je zvezni inspektor Angelo Negri, junaški bojevnik iz več vojen in večkrat odlikovan za vojaško hrabrost, izgubil 6 družinskih članov. Ob eksploziji ene izmed bomb je njegov nečak, vzgojen v dovršenem fašističnem ozračju vzklikal svojim: »Zivela Italija! Zmagal bom!« Takoj po pogrebu se je pojal Angelo Negri na zvezno tajništvo in je s preprostostjo fašista in vojaka daroval 6 volnenih žimnic svojih umrlih

svojcev, izgovarjajoč besede visokega patriotizma. Bilo je to 6 volnenih žimnic 6 padlih za domovino.

Dogodek člana Balille Antonia Cali iz Palermo, rojenega 1935, učenca 3. osnovnega razreda, je vreden zgodovine. Deček je med bombardiranjem Palermo v noči od 3. na 4. februar, čeprav je bil ranjen in je izgubil mnogo krvi, prošil za puško svojega brata Giuseppea, ki se bil tudi ranjen, zadet, ter je z vso vnemo in brez strahu, ko govoril o Stranki, nekaj besedah dejanje, ki meče na nastajajočo generacijo vzgorene v fašističnem ozračju luč najsvetlejših bodočnosti.

Angelo Aguzzoni iz Badie Polesine, 75-letni kolon, oče 9 otrok, od teh 8 moških, ki se nahajajo vsi pod orožjem: Gino, rojen 1. 1903, Luigi, rojen 1. 1904, Ugo, rojen 1. 1907, Giovanni, rojen 1. 1909, Carlo, rojen 1. 1910, Giuseppe, rojen 1. 1914, Antonio, rojen 1. 1916 in Francesco, rojen 1. 1918.

Giulia Libravan, vdova Zanon iz Campa d'Arsegno (Padova) je vojna vdova in mati 7 sinov, ki so vsi pod orožjem.

Ippolito Castioni iz Milana, rojen 1. 1893., občinski sluga, bojevnik iz vojne 1915-18, je oče 7 sinov, ki so vsi pod orožjem.

Achille Forchini iz Rima, 68 let star, bivši vlakovodja na progi na severorimski železnici, je zlat v pokoju in ima 10 otrok, od teh 7 moških, ki so vsi pod orožjem, 4 od teh so oženjeni.

Oreste Zecca iz Milana, rojen leta 1872., trgovec, je oče 9 otrok, od teh 6 moških, ki so vsi pod orožjem.

Na zgledu teh družin sioni resnično bodočnost Domovine.

Goreče proslave praznika dela po vsej Italiji

Proslave so bile v znamenju neomajne volje do zmage

Rim, 22. aprila, s. Ves narod je večeraj praznoval rojstvo Rima in praznik dela. Ob vsem proizvajalnem udeleževanju je Italija proslavila rojstvo Rima v vojnem ozračju, ki zapljuje vse energije in vse volje za doseg neizbežne zmage. Zmaga je zagotovljena z orožjem in neukrotljivo hrabrostjo naših junaških in slavni Oboroženih sil, ki se žrtvujejo na bojiščih s prostovoljskim duhom, ki je temeljna osnova italijanskega vojaškega in civilnega življenja. V vseh mestih, v vseh podjetjih so tovariši, pohabljeni in bojevniki, kateri so določili zvezni tajniki v sporazumu s sindikalnimi organizacijami in nacionalnim zavodom za fašistično kulturo, spominjali delavce na socialne pridobitve, ki postavljajo fašistični režim na prvo mesto med vsemi državami sveta.

Dopolavori so organizirali predstave v čast invalidov pri delu in pohabljenih delavcev in bojevnikov. Ves dan so izročali častne znake pohabljenim delavcem, viteški odlikovanja za delo in zvezde za zasluge pri delu.

Družine delavcev-bojevnikov so obiskale fašistične obiskovalke in jim prinesle dokaze skrbnega znanja Stranke. Za vse manifestacije je bilo značilno navdušenje delovnega ljudstva, ki je hotelo znova potrditi Duceju svojo neomajno vero v zmago in svojo globoko hvaležnost za skrbstvo v prid italijanskim delavcem. Javna poslopja in zelo številne zasebne hiše so razobesile trobojnice za ves dan.

V Benetkah je bila med raznimi manifestacijami ob rojstvu Rima posebno pomembna manifestacija v Dopolavoru Kraljevega arzenala, kjer je ob navzočnosti najvišjih predstavnikov hierarhov Vis. vojvode ženevski osebno izročil zvezde za zasluge pri delu nekemu predelavcu v arzenalu, ki je dopolnil 40 let neprekinjenega dela. Ob rojstvu Rima je bila ustanovljena pri pokrajinskem tajništvu nacionalne fašistične ustanove združenje v Benetkah, združenje, ki bo pospeševala gojenje zdravilnih želišč.

V Cuneu je bilo rojstvo Rima ob navzočnosti zastopnika ministrstva za narodno vzgojo in vseh civilnih vojaških in cerkvenih hierarhov proslavljeno z drugo gorsko nagrado, izvirno in značilno manifestacijo, ki nagradja najtrše žrtve planincev, zdravnikov, duhovnikov, učiteljev Balille, Malih Italijan, poljedelcev, pismonoš in mater. Gore prispevajo največ sinov za vojno in posebno zaslužne so matere iz gorskih predelov, ki so dale svoje sinove planinskim četam. Margherita Anfosso iz Valderija je n. pr. mati 5 sinov, ki so vsi planinci. Dva sta padla, eden se pogreša. To ni samo v čast družini, temveč vsej pokrajini, ki se ponaša z največjim številom imetnikov zlatih kolajni.

V premogovnikih Murla in Siene je pretekt ob priliki 21. aprila izročil rojstne nagrade po 1.000 lir otrokom rudarjev.

Novi vitezi dela

Rim, 20. aprila. s. S Kraljevim dekretom so bili na predlog Duceja imenovani za viteze dela ob prazniku dela: Bosso Valentino, industrijec s papirjem iz Torino; Costanzi Decio, poljedelec in gradbenik iz Rima, Cuccodoro Gius., industr. s kozami iz Torino; Dal Pra Alessandro, industrijec bombaža iz Vicenze; Giannini Nicola, industrijec-tiskar iz Neaplja; Magnaghi Erme-

negildo, industrijec iz Milana; Orlando Giuseppe, industrijec iz Potenze; Parodi Mario, industrijec iz Lizbone; Pozzi Luigi, založnik iz Rima; Ratti Giuseppe, industrijec iz Torino; Scotti Luciano, industrijec iz Varese; Tognella Antonio, industrijec iz Varese; Tabaldo Togni Adolfo, industrijec iz Verceila; Zerilli Marino e Guido, industrijec iz Milana - Genova, in Weber Edoardo, industrijec iz Bologne.

Tajnik Stranke položil lovčeve vence na spomenike slavnih padlih

Rim, 21. apr. s. Tajnik Stranke Carlo Scorza se je danes poklonil pred spomenikom padlih Kr. vojske, pred spominskiimi ploščami padlih Kr. mornarice in Kr. letalstva in v svetliščih padlih milicnikov. Položil je lovčeve vence in se pomnil pred spomeniki v pobožni zbranosti. S tem resnim obredom je hotel tajnik PNF znova potrditi trdnost vezi, ki spajajo neločljivo Črne srajce in Oborožene sile, ko so vse duhovne in gnotne energije italijanskega naroda naperjene na obrambo vrhovnih pravic Domovine in Revolucije.

General Galbiati v Neaplju

Neapelj, 21. aprila, s. Šef glavnega stana Milice je danes obiskal baterijo »De Bias« 27. legije protiletalske Milice. Pregledal je oddelke in se razgovarjal z nekaterimi legionarji ter goreče pozdravil vse, omenjajoč žrtve centurijona Tuzzia in drugih legionarjev, ki so padli na postojankah v hudi borbi. Obisk se je zaključil z navdušeno manifestacijo legionarjev, ki so se strnili okrog šefa glavnega stana in mu izrazili svojo žilavost borcev in vso predanost Duceju. Nato je Eksc. Galbiati obiskal poveljništvo protiletalske obrambe in se prepričal o organizaciji ter popolni učinkovitosti obrambe.

Italijansko-madžarsko kulturno sodelovanje

Budimpešta, 20. aprila, s. Po končanem delu mešane italijansko-madžarske kulturne komisije, ki se je sestala v Budimpešti, je predsednik ministrskega sveta Kallay sprejel senatorja Balbina Giuliana, katerega so spremljali kraljevi minister Italije Amfuso, Eksc. Fabry in vsi člani komisije, ki so predsednika obvestili o stanju kulturnih odnosov med obema državama. Kallay se je dolgo razgovarjal z navzočimi in se živo zanimal za italijansko-madžarsko kulturno izmenjavo ter želel še večji razvoj v teh odnosih med obema narodoma za zmagoslavje skupnih idealov.

Lizbona, 20. aprila, s. »The Chronicle« piše, da se morajo angloameriški odnosi občutno zboljšati, če se hoče ustvariti resnično sodelovanje med obema državama. Samo z zadrževanjem, da je vse v redu v teh odnosih, se ti gotovo ne morejo zboljšati. V Ameriki besni huda reakcija izolacionistov. Resnično razočaranje je, da je podpredsednik Wallace globoko vznemirjen Anglijo s svojimi izjavami o ameriški vojni politiki.

Obiski Visokega komisarja na praznik dela

Skrb za delovno ljudstvo in socialno šibke sloje

Ljubljana, 21. aprila. Na današnji dan, ko proslavljajo po vsej Italiji praznik dela in ustanovitve Rima, je Visoki komisar Eksk. Grazioli poudaril pomen praznika dela in pri podpornih društvih, ki imajo svoje prostore v palači Hranilnice Ljubljanske pokrajine.

V Pokrajinski delavski zvezi

Okrog 10. ure se je Visoki komisar pripeljal s svojim spremstvom pred palačo Delavske zbornice, kjer ga je pozdravil dr. Branko Alujevič v imenu namestencev in članov Pokrajinske delavske zveze. Dr. Alujevič je Visokemu komisarju razkazal vse uradne prostore, katere si je Eksk. Grazioli z zanimanjem ogledal in se razgovarjal s posameznimi nastavljenici ter se zanimal za njih delo.

Med obiskom v Delavski zbornici se je Eksk. Visoki komisar, ki ga je spremljal predsednik s strokovnjaki, podrobno zanimal za vprašanja raznih kategorij, katerih sedeže je obiskal. Razgovarjal se je s predstojniki o tekočem delovanju in zlasti o zaščitnih in podpornih akcijah za delavstvo in o pobudah za pomoč slojem, ki so zaradi sedanjih okoliščin v slabšem položaju.

Eksk. Visoki komisar je tudi obiskal In-

spektorat dela, kjer ga je sprejel inspek-

tor inž. Masera. Po obisku uradov Zveze in njenih oddelkov se je podal v dvorano

Delavske zbornice, kjer so bili zbrani že

vsi nastavljenici in člani odbora Pokrajinske

delavske zveze.

Ob tej priliki je predsednik dr. Branko

Alujevič naslovil na Eksk. Visokega komi-

sarja tople besede zahvale se veliko za-

manje, ki ga Visoki komisar goji za de-

lavstvo. Omenjal je njegove številne obis-

ke v delavskih ustanovah in veliko skrb,

katere Eksk. Grazioli kot predstavnik fa-

šistične Vlade kaže ob vsaki priliki do

delovnega ljudstva. Zagotovil mu je v ime-

nu svojih sodelavcev popolno lojalnost in

obljubil, da bo s svojimi sodelavci vedno

skrbel, da bodo smernice, ki jih Visoki ko-

misar v imenu Vlade daje, vedno uresni-

čevali in tako z dejanji dokazali svojo do-

bro voljo.

Nagovor Visokega komisarja

Eksk. Grazioli je vzel na znanje poročilo predsednika ter je naslovil delavske-mu predstavniku svoj tovariški pozdrav, poudarjajoč pomen dneva, ki je po volji Duceja posvečen praznovanju vseh, ki delajo na vseh popriščih in na vseh odsekih narodne proizvodnje. Govorec o delavnosti, ki jo je izvršila Zveza, je ugotovil, da so delavci pokazali, da čutijo in globoko cenijo ne samo materialno, marveč tudi moralno stran fašističnega korporativizma, naglašajoč pridobitve, ki jih je organizacija prinesla delavskim razredom Ljubljanske pokrajine.

Ko je govoril o položaju, ki so ga ustvarili zločinski prenapetosti ter zapeljanci tuje propagande, ki povzročajo slovenskim delavcem toliko zla in so preliči toliko slovenske krvi, je Visoki komisar še enkrat naglasil, da kdor lojalno dela in ima zaupanje, bo udeleževalec v koristni in lojalnega ravnanja, dočim bodo morali oni,

ki hočejo vztrajati v svojih zločinskih težnjah, podvreči se neuklonljivim zakonom vojne ter prenašati vse posledice svojih nepremišljenih dejanj.

Velikodušni velikonočni prispevki

Vsi navzoči so bili prijetno presenečeni, ko je Eksk. Grazioli naklonil za bližnje velikonočne praznike 50.000 lir ljubljanski zastavljalnici, da bodo revni sloji svoje zastavljene predmete lahko odkupili, 37.500 lir pa Pokrajinski delavski zvezi. Razdeljenih bo 1000 paketov z živili najbednejšim ljubljanskim družinam, javne kuhinje pa bodo dobile večje obroke olja, mesa in riža, da se bo tudi tukaj poznalo velikonočno razpoloženje.

Navzoči so globoko občutili izjave Visokega komisarja in čine slovenske vzajemnosti. Zato so se mu zahvalili s toplimi pritrjevanjem in mu opetovano izrazili hvaležnost, ki je zapuščal dvorano. Eksk. Grazioli je nato posetil delavsko menzo ter se razgovarjal z nekaterimi izmed navzočih. Ogledal si je kuhinje, kjer je poskušal jedi, pripravljene za obed.

V Kmetijski družbi

Potem se je napotil na sedež Kmetijske družbe, kjer sta ga sprejela ravnatelj in strokovnjak in kjer si je ogledal poslopje in skladišča. Ravnatelj inž. Ferlinc mu je v knjižnici dvorani izrazil hvaležnost družbi, ki obstoja že 176 let ter zbira okoli sebe mnogo tisočev poljedelcev naše pokrajine. Visoki komisar je v svojem odgovoru naglasil važnost ki jo ima ta v sedanjem trenutku poljedelstvo ter zlasti zaslužni in blagodejni trud kmetov. Nato si je med drugim ogledal tudi polico z rednimi publikacijami, ki so last družbe.

Pri podpornih ustanovah v palači Hranilnice Ljubljanske pokrajine

Iz Kmetijske družbe je Eksk. Visoki komisar odšel v palačo Hranilnice ljubljanske pokrajine, kjer je pregledal delovanje Občinskega podpornega odbora, Urada za zaščito mater in otrok in Pokrajinske podporne ustanove ter oddelka za zdravstvo. V Občinskem podpornem uradu mu je šef g. Medajna povedal, da imajo redno vpisanih v podpornem seznamu 5000 do 6000 družin ali 14.504 podprancev, ki sprejemajo mesečno 460.000 lir podpore. V javni menzi jih dobiva zastoj kosilo 353, zvečer je na večerji 274 oseb, spi pa jih zastoj okrog 200.

Eksk. Visoki komisar, ki ga je sprejel predsednik sen. Campana, se je zanimal za delovanje uradov. Ko je hodil od oddelka do oddelka, ga je na stopnicah ustavila neka ženska in ga prosila za podporo. Eksk. Grazioli se je zanimal za njene razmere in odredil, naj dobi dvojno podporo za Veliko noč in še paket z živili. Tudi tukaj se je razgovarjal s posameznimi uradniki in uradnicami, se zanimal za njihovo delo in za vsakogar našel bodrilno besedo.

Tako je Eksk. Grazioli zaključil vrsto obiskov in se poslovil od vseh navzočih. Najvišji predstavnik oblasti v Ljubljanski pokrajini je na ta način dostojno počastil praznik dela.

Rast in napredek naše glasbene mladine

Na snočnjem IV. javnem nastopu gojencev Glasbene akademije in SGS izvajane skladbe so bile na koncertni višini

Ljubljana, 22. aprila. Snočnji četrti javni nastop gojencev ter gojenk Glasbene akademije in Srednje glasbene šole je razodeval ob nekaterih skladbah uprav koncertno višino. Nastopajoči so pokazali v primeri z doseganji uspehi za dovolj lep napredek, živahna rast v streljenju po čim bolj izoblikovanem, čim bolj doganem podajanju. Nekateri med njimi kažejo močno glasbeno nadarjenost, ki ima izpodoben podnet v ambiciji ter odlični glasbeni vzgoji. Na snočnjem večeru v veliki filharmonični dvorani so se predstavili gojenci ter gojenke šol rektorja J. Betetta, prof. A. Darjana, prof. Z. Raposove, prof. A. Ravnika, prof. A. Trosta in prof. V. Wistinghausove. Napovedani je bil tudi nastop gojenca prof. L. Pfeiferjeve šole Igorja Ozima, ki pa ni mogel sodelovati zaradi bolezni.

Iz šole rektorja J. Betetta poteka nadarjena pevka Janja Stritarjeva, gojenka 4. let. SGS. Razpolag s svetlim sopranskim materialom, ki je dobro šolan, in pa še ni povsem prečel. Višine ji ne povzročajo nobenih napov, pač pa se v višini jasnost izgovorja nekoliko razbija. Bersovo »Vseh duš dan« ter Pavličovo »Kaj mi pravi ptiček« je odpevala s sigurnostjo in toplo dikcijo. Poje z občutkom. Pozna se ji temeljita Betettova šola. Vzpostavljeno jo je spremljal pri klavirju C. Cvetko.

Soli prof. A. Darjana pripada, sopranistka Anica Čepe, gojenka 4. letnika SGS. Lepo in prirčno nam je zapela Ankinjo arijo iz Weberjeve opere »Carostrelec«. Njen sporan je priten in se gibko vzpenja v višine. Če bo izkoristila doseganje uspehe šolanja in če se bo držala glasbeno vzgojnih smernic svojega vzgojitelja, bo svoj sopranski glas lahko še nadalje razvijala ter zadovoljivo oblikovala. Dobra klavirskega spremljevalca je imela v Svetu Maroltu.

Iz šole prof. Z. Raposove izhaja baritonist Franc Garibaldi, ki poseđa drugi letnik SGS. Z zanosom je odpel »Pavčev« čen na poljane rosa pade« ter »Cigančino Marijo«. Njegov bariton je svetlo barvan. Artikulacija je zadovoljiva. Pogrešali smo glasovno uravnoveščenost. Temeljita, vztrajna prizadevanja po izpopolnjevanju mu bodo ustvarila predpogoje za nadaljnji napredek in lepe uspehe. Ciril Cvetko je bil zanesljiv klavirski spremljevalec.

Iz šole prof. A. Ravnika so sodelovali na snočnjem nastopu tri gojenke. Darinka Bernetič, ki poseđa prvi letnik SGS, je uvodoma z nežno mirnostjo in primerno poglavitno odigrala Rebikovsko skladbo »Mati ob ribeli« ter silko »Večerne ognje št. 3«. Olga Trtnik (3. l. SGS) je lepo podala Chopinovo me-

lozno »Mazurko v h-molu«. Trtnikova igra z občutjem, tone oblikuje z lahkoto in kakor igraje. Prepričljivo je interpretirala tri Schumannove že nekoliko težje skladbe (Romanca v F-duru, Ptiček — prerok, Intermezzo) že dobro prazkušana klaviristka Ksenija Zidaričeva, gojenka četrtega letnika SGS.

Vidne sadove šole prof. A. Trosta je izprizila poglavitna, fino izdelana klavirska igra Ade Burgerjeve, gojenke 4. letnika Glasbene akademije. Izvajala je z uživetjem in izoblikovano tehniko zahtevnejši Brahmovski skladbi »Intermezzo op. 116« in zlasti »Rapsodijo op. 79«. Kvaliteta njene interpretacije je bila povsem koncertnega značaja. Burgerjevi se obeta še lep razvoj k idealom prave umetnosti. Je bo svoj talent in svojo izvežbanost opajala z vestnim, smotnim vežbanjem. Njena silajna igra je nudila poslušalcem mnogo glasbenega užitka.

Zelo prijetno nas je presenetila tudi sopranistka Franja Senegačnik (6. l. SGS) iz šole prof. V. Wistinghausove. Nove s svojim učinkovitim samospojem o mesečku iz Dvčakove »Rusalk«. Njen lirčno mehak, nežno in toplo nastrojen sopran se lahko razpieta v višino. Artikulacija posveča pevka skrbno pažnjo. Prečiščenost njenega glasu ji omogoča uspešno, prepričljivo obvladovanje samospojnih skladb. Podoba je, da se nagiblje njen glas k nežnemu, sanjaveju, prav tako tudi oblika njenega prednosa, ki je seriozno ubrana, dostojno okretna. Odlično klavirsko spremljevalko je imela v prof. Bizjakovi.

Dobro sloves naše prizadevne, idealne glasbene mladine je privabil v veliko filharmonično dvorano številno občinstvo, ki je dvorano skoraj docela zasedlo. Pokazalo je svoje razumevanje za plemenite težnje naše glasbene mladine ter za nesebičen trud očetovsko in materinski glasbenih vzgojiteljev in vzgojiteljev. Poslušalci so dali izraza svojemu zadovoljstvu in priznanju z iskrenim ploskanjem vsem nastopajočim, ki so prejel s tem najbolj prirčno izpodbudo k nadaljnjemu vestnemu, marljivemu študiju.

Iz pokrajine Gorizia

— Ponesrečeni. 64-letni Stefan Vecchier iz ulice Della Bianca je padel z voza in se poškodoval na vratu. 23-letna Ida Pietrocchia iz ulice delle Officine je padla s kolese in obležala s poškodbami; po vsem zlezu. Levo nogo si je zlomil pri padcu triletni Ivan Krečič iz Slappa di Vipacco. Desno podlaktico si je zlomila pri padcu po stopnicah 79-letna Terezija Perco iz ulice For-

mica 18. Desno stegenico si je ranil pri padcu s kolese 56-letni Anton Piccoli iz ulice Favetti 16. Z zlomljeno desnico je obležal v jarku petletni Jurij Sussi iz ulice Officine 7. 12-letni Ivan Lisjak iz Graoive Serravalle je padel z drevesa in si zlomil desno. Ponesrečenci se zdravijo v gorizjski bolnišnici Brigata Pavia.

— Ljudsko gibanje. V letošnjem februarju je bilo v gorizjski pokrajini 311 rojstev in 281 smrtnih primerov in sicer v Goriziji sami 84, v ostali pokrajini pa 186. V marcu je bilo 311 rojstev, v Goriziji 90, v ostali pokrajini 221. Smrtnih primerov je bilo 100, v ostali pokrajini pa 182.

— Gorizjski nadškof v Benetkah. Gorizjski nadškof mans. C. Marotti se je mudil te dni v Benetkah, kjer je bil gost beneškega patriarha.

— Pred gorizjskim sodiščem se je moral zagovarjati 50letni Anton Lipusci, ker ni odial v zbirališču dveh kg masti. Obsojen je bil na dve leti ječe.

— Ljudsko gibanje. V preteklem tednu je bilo v Goriziji 13 rojstev in smrtnih primerov ter sedem porok. Dne 16. marca sta bili v Goriziji dve rojstvi in dva smrtna primera. Poroke ni bilo.

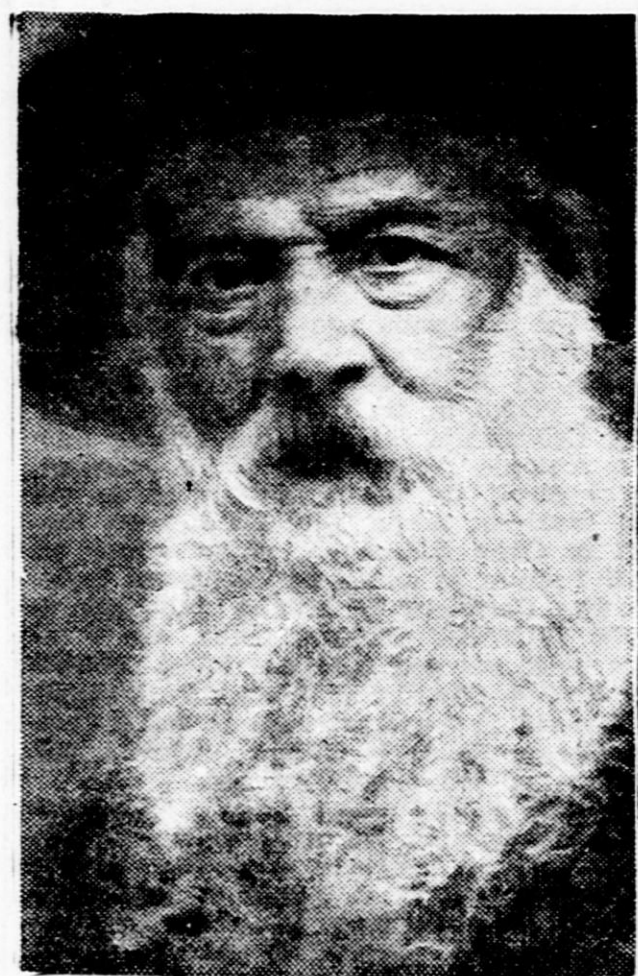
— Novi predsednik pokrajinskega poljedelskega sveta. Z odlikom ministra za poljedelstvo in gozdoje je bil potrjen v funkciji predsednika gorizjskega pokrajinskega poljedelskega sveta cav. Cesare Bader.

Poravnaj čim prej zaostalo naročnino!

Rihard Jakopič

Ljubljana, 22. aprila.

Slovensko umetnost je zadel nov hud udarec. Komaj smo nedavno pokopali enega izmed stebrov stare generacije slovenskega slikarstva Ivana Vavpotiča, se je davi razširila bliskoma po Ljubljani žalostna vest, da mu je sledil v boljše onostranstvo sam vodja slovenskih impresionistov, naš najprijetnejši umetnik Rihard Jakopič. Z njim izgublja slovenski narod enega svojih najzastojnejših sinov in enega svojih največjih slikarjev.

Rihard Jakopič se je rodil 12. aprila 1869 v Ljubljani in je tako pred dnem dopolnil 74 let. V Ljubljani je tudi obiskoval realko, nato pa je odšel leta 1889. na slikarsko akademijo na Dunaj, naslednje leto pa na akademijo v Monakovem. Od leta 1891. je tri leta delal pri Azbetu v Monakovem, nato pa se je kmalu preselil v Prago, kjer je od leta 1903. do 1904. oblikoval svoje sposobnosti pri češkem slikarskem mojstru Himajnu. Preselil se je nato v Skofjo Loko, od tam pa leta 1906. v Ljubljano.

Leta 1907. je skupno s Sternom osnoval v Ljubljani risarsko in slikarsko šolo, ki jo je vodil do leta 1914. Zelo se je trudil, da bi pripravil slikarjem tudi pri-

merne prostore za razstavljanje. V ta namen se je leta 1908. lotil zidanja paviljona na ob vhodu v Tivoli, ki nosi še danes po njem ime. Ta paviljon je pozneje prešel v last mestne občine. V Krakovem, kjer se je rodil, je Rihard Jakopič preživel tudi svoja zadnja leta. Umril je večeraj ob 13.45.

Med njegovimi deli je največ pokrajin in portretov v impresionističnem smislu in tehniki. Številno njegovih razstav je zelo veliko tako v Ljubljani, kakor v vseh večjih mestih v tujini. Prvič je Rihard Jakopič razstavljal v Ljubljani leta 1900. Nato pa od časa do časa in so bile njegove razstave vedno znameniti umetniški in družinski dogodki. V vrsti starejših razstav omenimo, da je leta 1904. razstavljal na Dunaju in Beogradu, leta 1905. v Londonu in Sofiji, leta 1906. v Varšavi in Krakovu, leta 1910. v Rimu, 1912. v Beogradu, večkrat v Zagrebu in leta 1919. v Parizu. Stevilno so tudi njegove razstave po prejšnji svetovni vojni.

Za razvoj našega modernega slikarstva si je Rihard Jakopič pridobil neveljavne zasluge. Bil je vedno v prvih vrstah med borci za novo impresionistično umetnost. Neuklonljivo je zastopal novi svetovni in umetniški nazor, ki je v zadnjih desetletjih preteklega stoletja prodiral v Evropi, pripravljajoč duhovno in umetnostno revolucijo. Bila je to ena najlepših dob v razvoju naše umetnosti. Skupno z Jakopičem so nam naši slikarji Azbe, Grohar, Vesel, Kobilčeva, Stern, Jama in drugi ustvarili umetnine, ki se morejo meriti z umetninami vsakega večjega naroda. S svojimi visokimi kakovostmi so naglo prodrli tudi v tujino in tako zanesli naše ime v svet. Kar so bili Kette, Murn, Zupancič in Cankar v pesništvu in pripovedništvu, to so bili z Rihardom Jakopičem naši impresionisti v slikarstvu.

Rihard Jakopič je neumorno delal vse svoje življenje in v delu ga je zatekla tudi smrt. Bil je pravi tip umetnika svojega časa in svoje sredine. Svoje poslanstvo je nosil z največjim pogumom in črpal neizmerno silo za svoje oblikovanje iz svoje bogate notranjosti. Žrtvoval je svoje življenje popolnoma svojemu idealu in narodu. Skromna počastitev za vse njegove zasluge ga je doletela, ko je bil ob ustanovitvi izvoljen za člana Akademije znanosti in umetnosti.

Ob njegovi smrti se klanjamo njegove-mu velikemu delu in mu želimo, da bi mu nudila domača zemlja po tolikih naporih in žrtvah miren večni počitek. Slava mu!

Pogreb pokojnika bo v petek ob 15.20 iz kapelice sv. Jožefa na Zalah. Globoko prizadetu sorodstvu izrekamo iskreno sočutje.

Sportni pregled

Razpis tableteniškega turnirja SK Korotana

SK Korotana iz Ljubljane (Rakovnik) razpisuje VII. nagradni tableteniški turnir za prvenstvo Ljubljane pod pokroviteljstvom ljubljanskega župana generala Leona Rupnika.

Določila:

Turnir bo odigran v dveh skupinah: A. Juniorska skupina v dnevih 26. in 27. t. m.

1. Moštva, dva single igralca in double. Začetek dne 26. t. m. ob 10. Prvo in drugo moštvo je nagradno, prva štiri moštva dobijo diplome. Igra se na izločanje do konca. Prijavnina 12 lir.

2. Posamezniki, rojeni 1926. in mlajši. Začetek dne 26. t. m. ob 14. Prvi štirje, ki igrajo finale vsak z vsakim, dobijo nagrade in diplome. Prijavnina 8 lir.

3. Posamezniki, rojeni 1. 1928. in mlajši. Začetek dne 26. t. m. ob 16. Prvi štirje, ki igrajo finale vsak z vsakim, dobijo nagrade in diplome. Prijavnina 8 lir. NB. Iz propagandnih ozirih SK Korotana ne bo postavil v to disciplino Strojnika St. in Potočnika, ki bi po letih imela pravico v njej nastopiti.

4. Pari. Začetek dne 27. t. m. ob 9. Igra se na izločanje do konca. Zadnja dva para sta nagradna in dobijo diplome. Prijavnina 18 lir.

5. Tolažilni turnir. Nastopijo lahko vsi, ki so izpadli v disciplini, in sicer do kola 32 igralcev. Začetek dne 27. t. m. ob 10. Igra se na izločanje do konca. Zadnja dva dobijo nagrado in diplomo. Prijavnina je 3 lire.

6. Seniorska skupina v dnevih 1. in 2. maja.

1. Moštva, dva single igralca in double. Začetek dne 1. V. ob 14. Prvo in drugo moštvo je nagradno, prva štiri moštva dobijo diplome. Igra se na izločanje do konca. Prijavnina je 15 lir.

2. Posamezniki. Začetek dne 2. V. ob 8. Prvi štirje, ki igrajo finale vsak z vsakim, dobijo nagrade in diplome. Prijavnina je 8 lir.

3. Double. Začetek igranja 2. V. ob 14. Igra se na izločanje do konca. Prvi in drugi par dobijo nagrade in diplome. Prijavnina je 10 lir.

4. Dame posamezno, če bo osem prijav. Igra se na izločanje do konca. Prvi dve dobijo nagrade in diplome. Začetek dne 2. V. ob 16. Prijavnina 8 lir.

5. Mešano dame in gospodje v dvoje, če bo osem prijavljenih parov. Začetek dne

2. V. ob 16. Prvi par je nagraden in dobi diplomu, drugi par dobi diplomu. Prijavnina je 10 lir.

Splošna določila.

Turnir se izvede po pravilih in pravilnikih STTZ. Vse partije se igrajo na dva dobljena seta s celimi Olympia žogicami. Igralci morajo biti vodstvu turnirja na razpolago; čakalna doba samo 20 minut. Pričeto se sprejemajo pol ure po odigrani partiji samo v pisni obliki in s kavcijo 20 lir, ki se ob ugodni rešitvi za priročna vrne. Sodniki odgovarjajo za redni potek njim poverjene igre in za žogico. Juniorji morajo na zahtevo vodstva pokazati listine, iz katerih je razvidna njihova starost. Zrebanje bo v prisotnosti zastopnikov pol ure pred pričetkom posamezne discipline.

Prireditelj si pridržuje pravico za spremembo nebestvenih točk, kolikor bi bilo potrebno po poteku turnirja.

Vodstvo turnirja: Predsednik: Grm Ivo. Vrhovni vodja: Lilija M. Blagajnik: Dular Peter. Zapisnikar: Padovan Lado in Novak Janez. Delegat STTZ.

Razsodišče: Delegat STTZ, vrhovni vodja in po en zastopnik sodelujočih klubov.

500 plavalnih zmag

Magdeburg je bil in je eno glavnih središč nemškega plavalnega sporta. To je zasluga tamošnjega plavalnega kluba »Hellas«, ki bo prihodnje leto slavil 40-letnico obstoja. V tem dolgem razdobju svojega udeleževanja je »Hellas« dosegel zaviden rekord: 5000 zmag plavalcev na plavalnih tekmovalnih.

Prvi naslov državnega prvaka si je »Hellas« priboril 1. 1907. Od tedaj je v tekmovalnih za razne nemške plavalne prvenstvene naslove zmagal 87 krat, v tekmovalnih za evropske naslove 3 krat in 21 krat v prvenstvu drugih držav. Razen tega je dosegel 10 krat klubsko prvenstvo, 8 krat nemško prvenstvo v vaterpolu kakor tudi dve zlati olimpijski kolajni, tri srebrne in eno bronasto. Najbolj ponosni so »Hellane« na svoj olimpijski uspeh v vaterpolu v Amsterdamu 1. 1928. V nemški reprezentanci, ki je v odlični tekmi premagala madžarsko, je sodelovalo 5 igralcev »Hellas«. Klub je zastopal tudi v listi svetovnih rekordov. Rademacher, ki je bil eden njegovih najboljših članov, je dosegel 9 svetovnih rekordov. Po enega sta dosegla Kurt Bretting in Gerhard Arnold.

SS Hermes (nogometna sekcija). Danes v četrtek, strogo obvezen trening I. skupine zaradi velikonočnih nastopov. Načelnik — Belgijci nogometni prvaki je F. C. Malines. Belgijci nogometno prvenstvo se je že končalo. Zmagal je SC Malines pred Bearschotom, Anversom in SK Lierschom.

Beleznica

KOLEDAR

Danes: Četrtek, 22. aprila: Soter in Kaj. DANAS NJE PRIREDITVE

Kino Matica: Ljudje iz varietete in živi

artvee.

Kino Sloga: Gospolične iz sosedne hiše.

Kino Union: Povratek zapeljane.

Vokalno instrumentalni koncert Glasbo-

ne Matice in simfoničnega orkestra ob 19.

v Unionski dvorani.

Razstava akad. slikarja Rika Debenjaka

v Obersnelovi galeriji. Odprta od 9 do 19.

Spominska razstava umetnika Ivana Vav-

potiča v Jakopičevem paviljonu.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marjin trg 5; Deu-
Klenjšček Dia, Cesta Arlele Rea 4, in Bo-
hinoc ded., Cesta 29, oktobra 31.

Dr. Hlavaty razstavlja akvarele

Ljubljana, 22. aprila.

Ni presenetljivo, da se mnogo zdravnikov poleg svojega strokovnega dela ukvarja z raznimi umetnostmi. Med zdravniki v svetu so znameniti muziki, slikarji in pisatelji, med katerimi so si nekateri pridobili kar svetovno slavo. Da je prav med zdravniki toliko umetniško ustvarjajočih narav, je vzrok v tem, da zna zdravnik že po svojem poklicu vse ostreje opazovati življenje in nehanje človeka ter naravo, ki s svojimi zakoni kuje dobre in slabe podobe tega sveta. Nikomur drugemu kakor prav zdravniku se življenje ne razgalja tako do gola kakor prav njemu.

Tudi med slovenskimi zdravniki so bili in so še ki so znali z umetniško oblikovalno močjo prikazovati življenje in naravo v raznih umetniških oblikah. V glasbi je poznano ime dr. Schwaba, v literaturi pokojnega dr. Derganca, v slikarstvu pa rajnega dr. Ivana Robide, katerega dela zaslužijo, da bi bila kdaj poznana tudi širšemu občinstvu. Med mlajšo zdravniško generacijo sta pomembna pisatelja dr. Slavko Grum in dr. Bogomir Magana. Tudi pisatelj Janko Kač in Ludovik Mrzel sta se delj časa posvečala zdravniškemu študiju. Med zdravniški slikarji šteje mlajša generacija dr. Ferencaka, ki je se na univerzi okleval med slikarsko umetnostjo in zdravniško znanostjo ter se sedaj posveča prosti čas likovni umetnosti, in dr. Roberta Hlavatyja, ki pravkar razstavlja izbor akvarelov v kavarni Slon.

Treba je poudariti, da Hlavatyjevih akvarelov nikakor ni šteti med bolj ali manj posrečene diletantske poizkuse, temveč jim je koj na pogled videti na moč resno umetniško stremenje. Hlavaty, ki se že od srednje šole dalje ukvarja s slikarstvom v različnih tehnikah, se je dokončno odločil za akvarel, ki je nedvomno najtežja slikarska tehnika. In prav v tej tehniki je z leti dosegel izrazno stopnjo, po kateri bi ga povsod uvrstili med odlične akvareliste. Primerjajoč akvarele dr. Hlavatyja z deli drugih naših akvarelistov, je vidno, da se ni oprl na nobenega od

Pogovori s čitatelji

Po pozdravljanju spoznaš človeka

»Pri vzgoji je treba pripisovati večji pomen tudi pozdravu in pozdravljanju. Pozdravljanje odkriva človeku značaj in zato bi naj ne bilo le zunanji izraz vljudnosti, ki izveni v običajnih pozdravnih besedah, ali se sprežve v več ali manj teatralno kretnje in prisiljeno sladko spakovanje. Pri nas je, žal, tako. Mnogi ljudje se pozdravljajo brez vsake pristranskosti ter iskrenosti; pozdravljajo se samo z jezikom, včasih tudi oholo in največkrat hinavsko. Vse je ponarejeno, prsiljeno. Takšen pozdrav pa ne razveseli človeka; ne ogreje, tistega, ki odzdravlja, hladno pa ostane svedča tudi oni, ki pozdravlja. Lahko bi rekli, da se pri takšnem srečanju ne sreča duša z dušo ter da ostane srce zaprto.

Pravila vljudnosti nikjer ne predpisujejo, da je pri pozdravljanju treba predvsem oklevati, vendar skoraj vsi čakamo, da nas drugi prej pozdravi. Kdor pozdravi prvi, se čuti ponižanega ali podleglega. Pozdravlja prvi bolj iz strahu kakor iz resničnega spoštovanja, da bi ne bilo zamere, čeprav se zdi, da ljudem ni mnogo do pozdravljanja, vendar vsakdo pričakuje, da bi ga drugi pozdravljali. To velja še posebej za tiste mlade gizdalne, ki čakajo na pozdravljanje, kakor da se mora vsa svet klanjati pred njimi; menda se jim zdi, da bi prekršili svoja pravila o slemenem vedenju, če bi pozdravljali starejšega človeka. Vendar delajo izjeme: prvi pozdravljajo povsem neznane ženske, da bi jih opozorili nase.

Zdi se mi tudi, da naše pozdravne rečenice ne zvane naravno. Odpraviti bi bilo treba že zdavnaj okosteno frazo »Klanjam se!«, ki jo vsi v »mušinski« case, ko so se morali klanjati sužnji. To čudno klanjanje je menda v rabi le še pri nas, kajti v drugih deželah so v navadi primernejši narodni pozdravi, tako da pozdravljajo ljudje vseh socialnih plasti enako. Ta hinavski brivski »Klanjam se!« je nekaterim prešel že tako v kri in meso, da ga ponavljajo kakor papagaji. Kako daleč so ti ljudje od pristranskosti v pozdravljanju! Vsakdo, ki »se klanja«, se klanja svoji zahtevi in ster kapitolu pa hinavščini. Pozdravljanje se z lepimi, pristranskimi pozdravi, a ne z rečenicami, kakor da hočemo le prikriti črno zavist in hinavščino. Marsikomu je sicer pozdrav »Klanjam se!« zopr, a menda misli, da bi groši proti lepemu vedenju, če bi začel pozdravljati drugače. Zato bi bilo prav, da bi se opogumili vsaj iskreni, naravni ljudje »er bi naj prepuščali prikritemu pozdravljanju nadutim hinavcem. Čas bi bil tudi, da bi opustili neumni »serbus« ljubljanskih »gospodičev«, ki ga nekatera dekleta v resnici opuščajo.

Ustalijo naj se naši preprosti, a tako lepi pozdravi, ki so podobni tudi pozdravam v drugih deželah, na primer: Dobro jutro! — Dobro dan! — Dober večer! — Lahko noč! — Na sv덴jen! — Srečno! — Pozdravljeni! — Na zdravje! Ti pozdravi so najprimernejši za preproste ljudi in za izobražence. Seveda je treba tudi tem pozdravam priliti malo pristranskosti, da pri pozdravu spregovori tudi srce, ne le jezik.

Ko smo že pri pozdravljanju, naj omenim še izbegavanje pozdravu. To je predvsem slabost nekaterih deklet. Večkrat se zgodi, da hoče pozdraviti znanco, prijateljo iz otroških let ali predstojnika, pa zaman loviš z očmi predmet svojega spoštovanja, ker se odvrača ter te noče videti ali te pa opazuje prikrito. Če te med to čudno igr ošine s pogledom ter ga medtem pozdraviš z vso naglico, navadno ostane osramočen, ker ni hotel opaziti pozdrava. Če pa ne pozdraviš, mali vzroki, velike posledice; hudo zamero in celo sovraštvo večkrat rodi, če ti kdo ne odzdravi.

Pozdravljanje torej iskreno, s srcem a s preprostimi besedami! Ne oklevajte s pozdravom! Če vas pa kdo prehiti z pozdravom, se mu vsaj oddolžite s tembolj pristranskim odzdravom! Ni tudi greh, če nadrejen pozdravi ali vsaj odzdravi podrejenemu. Brezpogojno pa morajo mlajši pozdravljati starejše; tu ne sme biti nobene izjeme. Razume se samo po sebi, da pozdravljajo prvi moški ženske (a 14letne žabice si ne smejo domisljati, da so že gospodičice, ki morajo pred njimi leteti na tla vsi klobuki), a tako hud greh vendarle ni, če kdaj dama pozdravi gospoda, ki jo je nehoti prežrl. Pa pozdravljeni in zbogom!

Naj le kratko odzdravimo na ta lepi pozdrav našega prijatelja Nedvomno je tudi pozdravljanje izraz srčne omike. Toda srčne omike ne morejo pridobiti ljudje, ki so sicer oholi domisljati ter notranje prazni. Četudi se nauče še tako lepega pozdravljanja, Pristrano, iskreno pozdravljanje je pri ljudeh blagega značaja samo po sebi umevno. Morda je celo najlažje spoznati ter oceniti človeka po tem, kako pozdravlja. Tudi vsa hinavščina, ki je je pri pozdravljanju toliko, ne more skriti prave podobe človeka in ni težko presoditi, ali je bil pozdrav iskren ali prisljen. Pozdravljanje je izvršeno med pravila lepega vedenja, toda marsikdo tudi pozdravlja iz sebičnih razlogov ali iz strahu; že zaradi tega je toliko nepristnega pri pozdravljanju, da se človeku večkrat vse upre. Ali si niste pogosto celo želeli, da bi vas nihče več ne pozdravil na cesti? Človek ne hodi po svetu vedno nasmejan, pa se mu zdi težko pozdravljati kislega obraza s poslanim glasom. Ko sreča otočen prijatelja, si mu včasih celo hvalčev, da te preze. Zopet drugič si pa bolj vesel pozdrava zgoli z očmi ko s kakršno koli besedo, kajti pristranskosti pozdrava ne merimo z dolžino zamaha s klobukom. Torej: Pozdravljeni!

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO SLOGA

Samo 21. in 22. aprila 1943!
Ena izmed redkih prav ljubkih komedij

Gospodične iz sosednje hiše
V glavnih vlogah: Antonio Gandusio, Peppino de Filippo
Predstave ob 14., 15.50, 17.40 in 19.30

KINO UNION

Telefon 22-21
Odlični film iz življenja kmečkega dekleta

Povratak zapeljane
V glavnih vlogah: Gino Cervi in Adriana Benetti
Predstave: ob delavnikih ob 15.30, 17.30 in 19.30 uri; ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 15.30, 17.30 in 19.30 uri

KINO MATICA

Telefon 22-41
Dnevno ob 15. uri najboljši film La Jane

Ljudje iz varieteja
Ples, humor, moderna glasba.
V ostalih vlogah: Hans Moser, Atila Hörbiger

Dnevno ob 17. in 19.15 uri pretresljiva drama

Živi mrtvec
V glavnih vlogah: Carlo Ninchi, Dina Sassoli

umetnine iz zadnjega časa R. Castello, L. Micheli, Gigotti, F. Pizzanelli ter A. Ciorochi, nadalje kiparja A. De Felice in F. Schiavo. Odličniki, ki jih je pri obhodu spremljal galerijski ravnatelj nac. svetnik Horac Amato, so se podrobno zanimali za dela posameznih umetnikov ter so izrazili navzočnim umetnikom svoje toplo prijaznost.

— Italijanski glasbenik dirigira v Zagrebu. Pod okriljem hrvatskega radiofonnega zavoda je dirigiral odlični italijanski glasbenik Viljem Ferrero v zagrebškem državnem gledališču simfonični koncert, ki je privabil številno zagrebško kulturno občinstvo. Na sporedu je bila Beethovenova »Peta simfonija«, nadalje Respighijevi ptici ter Zandonaijeva »Romeo in Julija«. Italijanski orkestrski ravnatelj je bil deležen toplega priznanja za odlično vodstvo in izvrstno izvedbo.

— Nemški finančni strokovnjak predava v Rimu. Te dni je predaval v Rimu pred številnimi poslušalci, med katerimi so bili najvidnejši predstavniki italijanskega gospodarstva in financ, odlični nemški strokovnjak prof. Harold Fick. Svoja strokovna podprta izvajanja je zajel pod naslovom »Pereči problemi denarne politike«. Razpravljal je o izmenjavi med različnimi valutami ter se pomudil ob vprašanju likvidnosti na današnjem trgu. Zatem je predavatelj navajal, kako je bilo mogoče v Nemčiji s strogo kontrolo cen izvesti gospodarsko politiko, ki zagotavlja državi kritje vseh potreb.

— Tragična smrt smučarja Alvinja. Na smučarskih tekah na Glenu se je, kakor poročajo iz Rima, smrtno ponesrečil 21-letni smučarski tekmovalac Julij Alvin, ki je tekmoval za G. U. F. »Guglielmo Oberdan« v Bergamu. Strmoglavje je s skalovite višine v globino nad sto metrov. Njegov tovariš so mu prihiteli na pomoč, toda našli so ga že mrtvega. Zdravnik je dognal, da je nastopila smrt zaradi težkih, usodnih notranjih poškodb.

— Lepota Italije v rumunskem pesništvu. V okviru Dopolavora letalskega ministrstva v Rimu je predaval prof. Klavdij Isopescu o temi »Italija in Rumunija«. Predavanje je pridobilo na važnosti zaradi navzočnosti številnih odličnih predstavnikov, med drugimi so prisostvovali predavatelju rumunski generalni konzul kot zastopnik rumunskega opolnomočenega ministra pri Kviralu, akademik Ercole, predsednik organizacije v Italiji bivajočih Rumunov ter številni vseučiliški profesorji. Prof. Isopescu je razčlenjeval najznamenitejša pesniške stvaritve rumunskih pesnikov, ki so iz ljubezni do zgodovinskih ter prirodnih lepot potovali v Italijo in ki so v preplehu verzih dali izrazu svojemu vžviženju ter občudovanju ob uživanju nepopisnih lepot, ki se ponujajo potniku po Italiji.

— Prodoren uspeh italijanskih umetnikov v Odesi. V Odesi so želi lep uspeh italijanski umetniki, ki so sodelovali pri uprizoritvi »Rigoletta«. Odlični italijanski dirigent Franc Molinari-Fratelli je vodil v operi v Odesi ob uprizoritvi »Rigoletta« operni orkester, razen tega še simfonični koncert, pri katerem je sodeloval tudi violinist Karol Cilario.

— Važna ribolovna konferenca v Poli. Nac. svetnik Jurij Ricci, komisar za ribolov, je v treh dneh obiskal in nadziral istrjskega ribolovnega središča, med drugim v Capodistriji, Isoli, Piranu, Umagu, Cittanovi, Parenzu, Fasanu in Rovignu. Ob sklepu inšpekcijskega potovanja je bila v

Poli važna konferenca, ki so na njej razpravljali o vseh perečih vprašanjih ribolova. Konferenci so prisostvovali Prefekt, Zvezni tajnik ter dirigenti prizadetih ustanov. Ob tej priliki je dal nac. svetnik Ricci točna navodila glede delavnosti, ki jo je treba razviti s strani ribolovnih organizacij, da bi bili doseženi v ribolovu čim večji uspehi. O istrjskih potrebah sta poročala zatem navzočni prefekt in predsednik ribolovnega konzorcija.

— 25.000 lir najdenih v avtomobilu. Odvetnik Leandro Parmeggiani iz Rima se je peljal s taksijem po opravkih, ko je našel v avtomobilskem kotu listnico, v kateri je bilo 25.000 lir. Takoj se je podal na bližnji komisariat javne varnosti, kjer je izročil najdeni denar. Lastnik denarja se še ni javil.

— Umrl je pisatelj R. Bracco. Kakor poročajo iz Milana, je umrl v Villi Maunung di Sorrento znani, odlični pisatelj Robert Bracco, ki je doživel častljivo starost 83 let. Še pred enim mesecem je Bracco dokončal svojo poslednjo novelo, ki bo objavljena v posebni publikaciji, ki jo bo pripravil ter uredil Pavel Gordani.

— Za prospek dalmazijske živinoreje. Dopolnilni vestnik za Dalmazijo, ki ga izdaja agencija »Agita«, poroča: Na zadnji seji pokrajinskega upravnega odbora v Zari je bil določen izreden prispevek, ki je namenjen ustanovitvi ter vzdrževanju posebne poizkusne postaje za živinorejsko profilaktično postopanje v Dalmaciji. Novi zavod bo znatno pripomogel k varstvu in razvoju posameznih živalskih vrst v dalmazijskih pokrajinah.

— Smrt znamenitega skladatelja. V Rimu je nepričakovano umrl kanonik baziške sv. Ivana Lateranskega mons. Rafael Casimiri, Pokojnik je bil skladatelj svetovnega aslovesa, ustanovitelj rimske Polifonice, s katero je prirejal koncerte po vseh državah Evrope, pa tudi po Ameriki. Bil je podravatelj Italijanske družbe sv. Cecilije in je bil tudi član Kr. zgozlovnške glasbenega zavoda. V lateranskem arhivu je izsledil znamenito Palestrinovo skladbo »Tožbe sv. Jeremije«. Nedavno je odkril še drugo skladbo. Pokojnik glasbenik je bil po rodu iz Gualda Tadina, kjer je bil rojen 1889.

— Nesrečna mladenkina smrt v planini. Med planinci je vzbudila toplo sočutje usoda gospodične, ki se je podala skupno s tremi mladeniči ter neko tovarišico na planinski izlet v Savojske Alpe. Bilj so že na pol poti, ko se je gospodična Nela Carmeselli pričela tresti od mraza. Njeni spremljevalci so jo spravili v neko zaščitno in jo pokrili. Njeno stanje se pa ni izboljšalo, četudi so se trudili na vse načine, da bi jo ogreli in da bi jo obudili k zavesti, ki je znatno pojemala. Toda vsa prizadevanja dobrih planinskih tovarišev niso pomagala. Končno se je podal eden od spremljevalcev na dolgo pot do bližnje naselbine po pomoč. Vrnil se je z zdravnikom in štirimi krepkimi planinci, pripravljenimi, da ponesejo nesrečno mladenko v vas. Toda medtem je uboga mladenka že zdihnula v naročju svoje prijateljice in obeh drugih spremljevalcev. Zdravnik je ugotovil smrt zaradi srčne kapi. Njeno truplo so prenesli v cerkevico omenjene vasi, od koder je bil pogreb na tamonjske pokopališče. Na njeni poti so jo spremljali planinci iz vse okolice.

— Kmetovalec živ zgorel. 74-letni Ivan Zelli iz Grise di Opacchiasella na Carsu je šel na svoje polje in zažgal grmičevje, ki je oviralo rast na polju. Čim je zažgal, pa je nastal veter, zaradi katerega se je ogenj silno, bliskovito razširil. Kmet pa je bil zanetil grmičevje na vseh straneh, se je zgodilo, da je bil, preden bi bil mogel slutiti, ves obkrožen od ognjenega morja, ki se je vse bolj širilo in večalo. Ni se mogel več rešiti iz usodnega obroča, ki se je zmerom bolj stiskal okoli njega. Postal je žrtev nesrečnega naključja zaradi nenadnega hudega vetra in je živ zgorel sredi gorečega grmičevja, potem, ko je zaman poizkusil, da bi se prebil skozi ogenj.

— Nesreče. V splošno bolnišnico so večer pripeljali 76 ponesrečenec. Marija Petakova, 30-letna žena mizarskega pomočnika iz Ljubljane, si je pri padcu s stola zlomila levo nogo. — Stanislavu Seljaku, 16-letnemu delavcu z Vrhnike, je padel pri delu na levo nogo tekoč tram in mu jo zlomil. — Levo oko si je poškodoval Josip Savor, 18-letni sin posestnika iz Metlike. Nesreča se je zgodila pri sekanju drv. Savoru je odletela v oko iver in mu ga ranila. — Matija Perovšek, 50-letni posestnik iz Velikih Lašč je padel pod voz in si zlomil levo nogo. — Jožefa Klančarjeva, 17-letna hči delavca z Rudnika, je padla s kolesa in si poškodovala levo nogo. — Na Sv. Petra cesti je podrl neki voznik Ivano Zalarjevo, 15-letno služkinjo iz Ljubljane. Pri padcu je dobila poškodbe na glavi. — Ivan Serceji, 10-letni sin posestnika iz Poliče, je padel s poda in si zlomil levo nogo.

IZ LJUBLJANE

—lj Ozračje se je ohladilo. Preskromen je bil dež, da bi se lahko zadovoljili z njim. Spremenljivo je ostalo vreme večeraj popoldne in vso nočjošno noč, toda brez dežja. Oblaki so sicer povsem zastrili nebo, a deževati je že večeraj dopoldne nehalo. Pod vplivom dežja in oblačnosti se je večeraj tudi zelo ohladilo ozračje. Živo srebro se je večeraj dvignilo komaj 18.00 na ničlo. To je že občutna ohlaiditev, če pomislimo, da smo imeli prejšnje dni od srede meseca naprej redno nad 20 stopinj C in da smo dosegli že maksimum nad 25 stopinj. Niso se pa ohladila jutra, saj je današnja minimalna temperatura skoraj enaka večerajšnji. Zjutraj so v Zvezdi namerili 10.4.

—lj Prihodnji solistični koncert v veliki filharmonični dvorani bo v petek, dne 30. t. m. Ta večer bo nastopil prvič na javnem koncertu v Ljubljani, domačin tenorist Mikš Brišnik. Predprodaja za ta koncert se bo začela takoj po praznikih v Knjižarni Glasbene Matice. Danes pa že opozarjamo na nastop slovenskega pevalca — umetnika.

—lj Zčetec nočnjega velikega koncerta Glasbene Matice in simfoničnega orkestra bo v veliki univski dvorani točno ob 7. uri zvečer. Delo traja skoraj dve uri in bo konec par minut pred 9. uro. Pod vodstvom ravnatelja Polča bo drevi prvič javno izvajana Tomčeva kantata za soli, zbor in orkester. Solistični vlogi pojeta altistka Golobova in basist Betetto; zborovski part je v rokah pevskega zbora Glasbene Matice, orkestralnega ima simfonični orkester. Na koncert opozarjamo in vabimo.

—lj Urejen hodnik za pešce. Ob palači banke »Slavije« na Bleiweisovi cesti je bil pred nedavnim dokončno urejen hodnik za pešce. Ureditev je za cesto velikega pomena, ker je cestišče znatno pridobilo na širini in je odpadla nevarnost, da bi tramvaj, ki obratuje v smeri Ajdovščine — glavna pošta trebil ob kakom motornem vozilu iz Verdijeve ulice, kakor je tudi odpadla možnost, da bi na tej točki zastal vozovni promet, kar se je prej, dokler ni bil hodnik urejen, pogosto zgodilo. Hodnik je sedaj v ravni črti s hodnikom ob nebotičniku, je asfaltiran in obrobjen s kamni. Timi robniki ter ima rezerviran pas za posaditev dreves, ki bodo tvorile nadaljni del obstoječega drevoreda od Ulice 3. maja do Verdijeve ulice. Med urejenim pločnikom in tramvajsko progo je toliko prostora, da more udobno mimo največji avtomobil.

Urejevanje Bleiweisove ceste torej uspešno napreduje, neurejeni in ozek je ostal le še odcok od banke »Slavije« do Ajdovščine. Tam jo zlasti gneča na prečkem pločniku na levi strani. Znatno preozko je seveda tudi cestišče. Ni dvoma pa, da bo tudi to vprašanje v doglednem času rešeno, saj so že stari načrti, da bosta stali na mestu dosedanje nizke hiše trdnice »Zalta« in Figovca dve novi večnadstropni palači.

—lj Takozvani prometni otoki so naprava, ki so nujno potrebni v večjih mestih, kjer je živahen vozovni in osebni promet. Tudi v Ljubljani jih je lepo število in so tudi prav zanimivi med njimi. Na Ajdovščini so trije, ki omogočajo, da se tramvajski promet nemoteno razvijal, ne da bi bili potniki v nevarnosti, da jih kako vozilo povzi. Na njih je zmeraj najbolj živahen promet. V skladu s tramvajskim in osebnim prometom je urejen tudi vozovni promet. Velika prometna otoka sta tudi na Kerkovem trgu, vendar nimata niti zdaleč tistega pomena, ki ga imajo otoki na Ajdovščini. Zanimiv je prometni otok na Marjetinem trgu, ki ga sestavljajo nizki odhajni kamni, ki tvorijo velik krog sredi trga. Vozila morajo zmeraj okrog kroga, če hočejo zaviti v ulico na levo. Tramvajška praga pa »otok« razpčavlja! stveljejši so manjši otoki, ki so namenjeni predvsem vozovnemu prometu. Ti so v ustjih Ulice 3. maja, Verdijeve ulice, Vegove ulice, pri železniškem prelažu na Bleiweisovi cesti, na Erjavčevi cesti pred poslopjem dramskega gledališča itd.

—lj Polica za malec je veselje vsakega otroka. V tej zbirki slikanice so do sedaj izšli trije zvezki: 1. Princeza Zvezdana, 2. Kralj Debeluh in sinko Debelinko in 3. Prigode nagajivega Bobija. — Knjižarna Tiskovne zadruge pripravlja sedaj 4. zvezek »Biba«. Napoveduje se nova izdaja »Tarzan-a«, za katerega vlada veliko zanimanje.

—lj Stan in dom se je lepo razvil. Prijezno naselje Stan in dom ob Tržniški cesti se je v zadnjih letih lepo razvilo. Njegovo jedro je pravzaprav okrog Irijske ulice in obeh mestnih stanovanjskih hiš na obeh straneh ulice in Tržniške ceste, nedvomno pa smemo pričeti v ta okvir tudi Postonjsko ulico. Vse hiše so bile zgrajene po vojni, razen nekaterih ob Postonjski ulici, ki so jih sezidali še pozneje. Najnovejša hiša v Stanu in domu je bila sezidana pred nekaj meseci. Nova stavba, ki je dvonadstropna in ima sodobna stanovanja, je last g. Podobnika in stoji na dvorišču med Gluško in Irijsko ulico. Novo je tudi dvoriščno poslopje pekarnarje. Cestišča so gladka in utrjena, neurejeni pa so hodniki za pešce.

—lj Spominška razstava del pokojnega mojstra Ivana Vavpotiča v Jakopičevem paviljonu je dostojen pregled njegovega velikega življenjskega dela. Na ogled je postavljenih 129 slik in zbirka risb. Dela so nastala v času od 1893. do 1942. leta. Iz razstavljenih umetnin se vidi, da jih je ustvarjal mojstrska roka. Razstava bo odprta čez velikonočne praznike do 9. maja. Ogleda ne bi smel nihče zamuditi.

—lj V knjižarni Tiskovne zadruge izide za Veliko noč knjiga Mare Tavcarjeve »Biba« bogato, ilustrirana s izvrstnimi lesorezi arh. Otona Gasparija.

—lj V tiskalniji evangelijski cecilij bo služba Božja na veliki petek in na velikonočno nedeljo vsakokrat ob 10. uri dopoldne.

—lj Uspela umetnostna razstava akvarelistar prof. Ivana Kosa v izložbah Kosovega salona v prehodu nebotičnika se blizu zaključku. Razstavljen portrete, krajine in t. h. žitja si bo upodabljajočo umetnost ljubke občinstvo lahko ogledalo samo še ta teden in čez praznike. Ogled toplo priporočamo.

MALI OGLASI

PRASIČKI INSERIRAJ

težki od 15—30 kg bo do napredaj še v petek 23. t. m. dopoldne na klavnicu.

„Slov. Narodu“

Osebna tajnica

— In tu je še pošta, ki jo je treba podpisati, — je dejala gospodična Clara Petrini in položila na pisalno mizo pred svojega šefa pisma in dopisnice v podpis.

Paul Corrieri, še mlad vdanja tverde Corrieri & Co., ni bil sam. Eden njegovih prijateljev je sedel njemu nasproti v naslanjaču in kar požiral z očmi mlado Corrierjevo osebno tajnico. Ona se pa zanj sploh ni zmenila, samo mimogrede mu je odzdravila. Njene oči so bile uprte edino v šefa. Le-ta je površno pregledal pisma jih hitro podpisal in vrnil tajnici. Mlada lepota jih je vzela s pisalne mize in zgledala za zaveso, zakrivajočo vhod v njeno sobo. Preden je pa zaprla vrata za seboj in ko je gospoda njista več videla, je zaslišala glas šefovega prijatelja: — Tvoja tajnica je pa čudovito lepo deklet, naravnost očarljiva ženska. In nikoli mi se nisi pravil o nji. Zavidam ti ta počitje!

Obstala je nepremično in napeto je čakala na šefov odgovor. — Čudovito lepa? — je ponovil šef mirno. — Tega sploh se nisem opazil. Cenim jo samo kot brezhibno delujočo stroj.

Clara je prebledela, da je bila podobna mrliču. Drite je dosegla svoje mesto za pisalnim strojem. Mehanično je prišla za svoje delo. Tako torej, svojemu šefu je bila samo stroj!

Njene lepote niti opazil ni. Čutila se je tako zapuščenost, tako osamljenost...

Njena koderasta glavica se je povesila in solze so ji priletele po licih. Ko si je nekoliko opomogla, so njene roke avtomatično segle po novem listu pisemskega papirja. Njeno srce je moralo nekaj iztisniti iz sebe. Nikogar ni imela, ki bi mu bila mogla potožiti svoje gorje, razen svojega pisalnega stroja. Prsti so naglo prebrali tipke. Pisali so: — Ljubi Paul! Vsaj enkrat moram govoriti s teboj tako, kakor čuti moje srce. Vsaj enkrat naj mi bo dovoljeno vprašati Te, vsaj enkrat nikoli ne dvigneš pogleda, če stojim kraj Tebe, če govoriš z menoj. Mar ne čutiš kako vroče Te ljubim? ... In mlada tajnica je nadaljevala svoje pismo. Odkrila je svoje najskrivnejše misli in želje in kakor bi trenil je bila stran popisana. Prečitala je pismo še enkrat skrbno od prve do zadnje besede, popravila in izradirala nekaj manjših napak — kar je bila njena neizogibna navada — potem pa je pismo raztrgala na drobne koščke in vrgla v koš. Končno se je oblekla, vzela pošto, ugasnila luč in odšla povečane glave domov.

Po prečuti noči je prišla Clara zjutraj v pisarno bolj blede kakor navadno in točno ob določenih uri je že sedela za svojim pisalnim strojem. In že je tudi zapel sobni telefon.

— Gospodična Petrini, — je zaslišala topel glas svojega šefa Paula Corrierija, — prinesite vendar pismo, naslovljeno na trdnjo Paladini & Co., ki ste ga napisali večeraj v kopiji. Pri-

nesite, prosim, kopijo v mojo sobo.

Z drhtečimi prsti je segla Clara v predaleček s črko P, vzela iz njega na vrhu ležečo polo in jo odnesla v šefovo sobo, ne da bi se ozirala na njo. Tam je šefu komaj slšno voščila dobro jutro, potem se je po prstih vrnila v svojo sobo in sedla na svoje mesto. Njene roke so že zopet plesale po tipkah, ko je naenkrat začutila, da se je neko dotaknil in da ne more več pisati. V naslednjem trenutku sta jo objeli dve krepki roki in jo dvignili. Zdelo se ji je, da sanja. Bil je Paul. Bil je res njen ljubljani Paul, ki jo je bil tako strastno objel. Bila je vsa iz sebe. — Ne razumem, — je zajekljala, — večeraj sem bila samo brezhibno delujoč stroj, danes pa...?

— Danes je pač vse čisto drugače, — ji je posegel Paul zročili oči v besedo. — Bila si vedno tako korektna, tako hladna in nedostopna, da naravnost rezervirana. Toda zdaj ko sem prečital tвое pismo...

— Moje pismo? — je začela Clara. — saj sem ga vendar snoči raztrgala na drobne koščke in ga vrgla v koš.

Z dolgim poljubom ji je zatisnil usta, potem pa je dejal tiho: — Da, pismo si res raztrgala, a ker si tako vestna mala tajnica, si napisala celo to pismo v kopiji in ga skrbno »odložila« pod črko »P« namreč. Ali zdaj razumeš? In ko sem prej zahteval kopijo pisma trdnji Paladini, si mi prinesla kopijo svojega večerajnjega ljubavnega pisma.

Acquistate dischi
Kupujte plošče

CETRA

Il più completo repertorio
Le più perfette incisioni
I più sicuri successi

Najpopolnejši spored
Najpopolnejši posnetki na ploščah
Najbolj zagotovljeni uspehi

— Produzione —
S. A. CETRA — VIALE POGGIO IMPERIALE 54 — FIRENZE
— Produzione —

Kako je rasla naša likovna umetnost

Razvoj slovenskega slikarstva in kiparstva od impresionizma do novejših dobo po razpravi dr. Fr. Šijanec v „Umetniškem zborniku“

Ljubljana, 22. aprila

»Umetniški zbornik«, ki je nedavno izšel v »Bibliofilijski založbi«, bo nedvomno mnogo pripomogel, da se bo naša javnost zblizala bolj z umetniki, bolj spoznala njihovo delo in ga začela ocenjevati z večjim razumevanjem. Lepe reprodukcije del naših umetnikov nas seznanjajo z umetnostnimi ustvaritvami skoraj neposredno; spričo njih si ustvarjaš sočudo o naši umetnosti sam — vsak po svojem estetskem čutilu, izobrazbi in nadarjenosti ter razumevanju umetnosti. Za globlje razumevanje naše umetnosti in njenega razvoja je pa potrebna razlaga strokovnjaka, kakršno tudi najdemo v zborniku, v razpravi dr. Fr. Šijanec pod naslovom »Slovensko slikarstvo in kiparstvo od impresionizma do novejših dobo«. Iz nje posnemamo naslednje podatke:

Nastop slovenskih impresionistov

Iz stremjenja slovenskih mladih umetnikov v začetku tega stoletja, da bi ustvarili samoniklo moderno umetnost na evropski višini, vendar slovensko, ustrežajočo slovenski kulturi in umetniški tradiciji. Za takšno umetnost je pa bilo treba šele ustvariti pogoje; izobraženstvo še ni imelo dovolj razumevanja za stremjenja umetnikov in za umetnost samo. Nastop slovenskih mojstrov impresionizma pomeni začetek dobe našega modernega slikarstva. V dobi pred začetkom našega impresionizma je deloval Anton Azbe (1862—1905), ki je zbral v svojem ateljeju v 90. letih preteklega stoletja slikarsko mladino. Tedaj je secesija utirala pot pridobitvam modernega francoskega plenerizma (slikanja na prostem v polni luči). Tej smeri se je pridružila tudi napredna željna mladina, ki se je iz nje po nekeje razvila vrsta ustanoviteljev slovenskega modernega slikarstva: Ferdo Vesel, Ivana Kobilica, Ivan Grohar, Rihard Jakopič, Matija Jama, Matej Sternen, Prelom s staro generacijo je bil nezgoben; to spoznanje je bilo spočeto v temnih razmerah, ko se je šopirilo malo-malo meščansko zabavljanje ali neznanje o umetnosti; rodilo se je v razgribanem ozračju evropskih umetnostnih središč in dozorlo v vztrajnem in pogumnem delu. Sredi sončnih dobrih Stranske vasi, škofjeleške okolice in Posavja si je nabiral naš umetnik izkušnje (Jakopič, Jama, Grohar). Prvič so oživele na slikarskem platnu vizionarno deželjene lepote domače zemlje.

Slikarstvo vodilna sila v upodablajoči umetnosti

Ob koncu prejšnjega stoletja je bilo slikarstvo edino pravo merilo v razvoju slovenske umetnosti, ker je bilo samo vodilna sila. Čedalje jasneje se je očitvalo, da prihaja do izraza svobodnejše razumevanje barve in svetlobe. V tej dobi se je udeleževal Josip Petkovšek (1861—1898). Pisec pravi, da je ta slikar, ki se je zdeloval po mojstrih francoskega realizma, z vprav genialnim navdihom razvil nenavadno silo svetlobnega in tonskega kolorizma in prvi reševal formalna vprašanja razsvetljave kot vsebinsko nujni pojav duševnega občutja. — Istega leta kakor Petkovšek se je rodil Ferdo Vesel, ki ga pisec imenuje »robustno in temperamentno naturo«. Pravi, da bi njegova sočna in vedra umetniška potenca še pridobila, če bi bil nestor slovenskega slikarstva za generacijo starejši ali mlajši ter bi mu bilo tako priznane so težavami na prehodu dveh dob, ob prehodu, ki zahteva od umetnika toliko sil pri iskanju novih poti. — Isti slikarski generaciji pripada Ivana Kobilica (1861—1926). Ocenjevalec pravi, da se njena cvetlična tihotitja odlikujejo po nenavadni svežosti in prirodnosti ter prekašajo običajne salonske izdelke, ki so prejšnje čase prevladovali v meščanskih hišah.

Prva slovenska umetnostna razstava

Zgodovina našega slikarstva se sicer ne začne šele z ustanovitvijo Slovenskega umetniškega društva 15. septembra 1900, a s prvo slikarsko razstavo 23. julija 1899, vendar se tedaj začne doba slovenskega modernega slikarstva. Na prvi slovenski umetnostni razstavi so se razen starejših umetnikov predstavili prvič tudi impresionisti, najmlajši Razstava je bila ponovljena v Zagrebu, a je bila bolj hladno sprejeta, tretja razstava 1. 1902 v Ljubljani, ko so se predstavili mladi pleneristi, ni naletela na razumevanje. L. 1903 so se impresionisti ločili od starejših umetnikov, naslednje leto so pa ustanovili svoj klub »Savce«. Ustanovitelji in voditelji je bil R. Jakopič. Mladi umetniki so bili deležni kmalu priznanja, kakršnega dotlej slovenski umetnik še ni doživel. To je prav za prav začetek očitnega napredka ter raz-

voja naše umetnostne kulture. L. 1910 je Jakopič priredil prvo zgodovinsko razstavo slovenskega slikarstva pod naslovom »80 let upodablajoče umetnosti na Slovenskem«. L. 1918 je bila ustanovljena Narodna galerija; njene razstave in prizadevanja po spopolnitvi so neprecenljivega pomena. To so glavni mejniki prve dobe razvoja našega modernega slikarstva.

Naši impresionisti

Rihard Jakopič imenuje pisec osrednjo osebnost, ki je najbolj značilno oblikovala lice slovenskega modernega slikarstva in »ki je svoje duhovne energije naplodovala razvil«. Mojštrova klasična dela so nastala pred l. 1918 in so »višek čustvene izrazne sile«. Pisec ugotavlja, da je Jakopič prenesel mnogo Cankarjeve simbolike življenjskih »skrivnosti« na slikarsko platno. — Poetična ubranost slega Ivana Grohara (1867—1911) je pa bolj subtilne vrste; Groharjevo pojmovanje pleneristične svetlobe in barve je bilo prvotno zgolj vprašanje prevzema nove tehnične šole. Grohar in Jama sta dosegla vtis sončnega ozračja in mehko po posebnim načinom slikanja, z uporabo lopatice, to se pravi nalaganjem barve v točkah. Barve, to se pravi barvna perspektiva, pridejo do izraza v ustrežajoči razdalji od slike; barvna perspektiva je impresionizmu glavno izrazno sredstvo. — Matija Jama je uveljavil našo mlado umetnost najdalje v svetu. Jama je doumel optični pojav narave kot realno zakonitost fizičnega reda in umetnikov psihini in umetniški element izvira iz doživljene zakonite narave, ne pa da bi bil vmišljen. Kakor je Jamov kolorit sestavljen iz temno rumenega črka, modrih in zelenih odtenkov, tako je zaslovel rožnati inkarnat Mateja Sternen. Tega umetnika označuje kakor Jakopiča širokopotezni odločni zamah čopiča, pastozni način nakladanja, robustna manira, ki pa vendar pričara tudi najfinije tona.

Sodobniki impresionistov

V posebno skupino spadajo nekateri vrstniki impresionistov, člani nekdanje »Vesne« in »Lade«. Uvrstili jih je treba na sredo med snovnim realizmom romantike in med več ali manj dognano impresionistično tehniko. Naprednejši člani kluba »Savce« so v dunajskih tradicijah zaostale »Vesnane« tudi umetniško presegali. Med Vesnani je bil tudi Maksim Gaspari, dalje David Birola, Fr. Klemenčič, Saša Šantič in Avgusta Šantliva. Precej blizu tem umetnikom so po svojem romantično realističnem pojmovanju slikarji in kiparji,

ki jih pa nekateri napačno imenujejo »po-impresionisti«, ker niso impresionizma niti nadaljevali, niti mu nasprotovali. Fr. Podrekar, M. Kambič, V. Čotič, Anica Zupanec-Sodnikova, kiparja I. Povrek in I. Sajovic itd. Doba poimpresionističnega slikarstva se pa začne s Fr. Tratnikom med prvo svetovno vojno, ko se je že budila reakcija na impresionistični realizem predvojnih dobo. Tratnika lahko označujemo kot predhodnika povojnega rodu.

Ekspressionizem

Prava začetnika našega ekspressionizma sta brata Kralja, France in Tone, ki sta se prvič predstavila na prvi povojni razstavi l. 1920. Ekspressionizem se je kot splošno umetniško gibanje v skladu z novimi idealističnimi stremjenji uveljavil tudi v drugih strokah, v književnosti, gledališču in glasbi. Slikarji in kiparji ekspressionisti so namenoma spreminjali naravno obliko predmeta ter ga preoblikovali po načelih svobodne umetniške domišljije, tako da bi se jiki ujemali z notranjim ritmom upodobljene vsebine. Ekspressionizem je prav tako kakor nekdanji impresionizem zelo razgibal duhove ter tako posredno širil zanimanje za umetnostna vprašanja. Zdaj se je to valovanje ekspressionizma že umirilo. Trdovratnosti in gorečnosti prvih let ni več.

Povojna umetnost

Antona Gojmra Kosa (1896), umetnika barvne in kompozicijske sinteze, je treba omeniti kot ustvaritelja enega »največjih in najpomembnejših del naše umetnosti«; to je ciklus slik iz slovenske zgodovine. — Med prvimi našimi oblikovalci prve povojne umetnosti štejejo slikarja in grafika Božidarja Jakca. »Jakčevo delo je v vseh grafičnih strokah izkušeno in uglajeno, tu ni zahtevne in pomanjkljivosti: tehnično na višku« — ocenjuje tega umetnika dr. Šijanec. Potem govori o M. Malešu, o tem menda najznačilnejšem zastopniku mlajšega slikarskega rodu, mnogostrožnem, udeležujočem se na raznih področjih. Za njim ocenjuje umetnike, ki so našli prehod iz impresionizma v zgodnjo povojno usmerjenost, ter pripadnike »četrte generacije«, od Fr. Pavlovca, M. Seje, Fr. Miheliča, do skupin, ki so »Neodvisni« več ali manj blizu. Končno ocenjuje še naše kiparstvo, ki je začelo dosegati evropsko višino šele v novejšem času — od Gangia in Zajca do Dolinarja, Kralja, Gorseta, Pirnata, bratov Kalinov, pa do Putruha, Smerduja, Lobode in drugih.

Madžarski list proti židom

Zahteva po strožjih ukrepih in izpolnitvi danih obljub

Desničarsko radikalni madžarski list »Magyarszag« je odgovoril v Budimpešti izhajajočemu židovskemu tedniku, ki je opozoril žide, naj se pripravijo na izselitev po vojni. To naziranje židovskega lista piše »Magyarszag« se nam zdi pravilno tembolj, ker so se žide vedno pripravljali namesto na izselitev na priselitev. To se nanaša tako na židovske emigrante kakor na njihove slovaške in druge sonarodnjake. Glasilo madžarskih židov je nedavno poročalo, da se namerava izseliti iz Pariza na Madžarsko 62 židov madžarskih državljanov. Naši domači žide žive tako dobro, piše »Magyarszag«, da je njihovo blagostanje močnejše pravičnost za žide sosednih držav. Naši žide niti ne pomislijo na to, da bi se izselili iz Madžarske, kjer so trenutno izgubili vse življenjske možnosti. Kako širokogrudno je Madžarska obravnavala židovsko vprašanje, dokazuje dejstvo, da so v vrstah članov deželne sveta madžarskih izraclstov in državni poslanec in trije člani gornje zbornice.

Slovaška industrija dobro zaposlena

Položaj na slovaškem denarnem trgu je bil tudi v marcu napet. To se nanaša v glavnem na trgovske banke. V kmečkih krednih zadruhar zaradi naraščanja vlog ni bilo v denarnem obtoku zastoja. Vse vloge slovaških denarnih zavodov, izvenjski Pošto hranilnico, so znašale 28. februarja 7485 milijonov kron. Od tega je odpadlo na hranilnice vloge 3755, na tekoče vloge pa 3730 milijonov. V primeri s stanjem vlog 28. februarja 1942 je znašal porast 500 milijonov.

V preskrbi prebivalstva z življenjskimi potrebščinami je nastalo izboljšanje. Cene so tudi v tekočem letu naraščale. Indeks življenjskih potrebščin je znašal v februarju 171, v januarju 162, lani v februarju pa 148. Glede nove letine so ugodni. Rž in pšenica sta dobro prezimili. Ob koncu marca je dež namočil suho zemljo in stanje posevkov se je znatno izboljšalo. Pomladna poljska dela so se pričela zelo zgodaj. Kmetje so pravočasno dobili semensko žito in gnojila. V Topolcanih je bila z nemško pomočjo ustanovljena prava velika mlekarica. Ustanovljenih bo pa še pet mlekaric. Dela v gozdovih so čez zimo dobro napredovala, tako da je lesna trgovina zelo živahna. Preskrba industrije s premogom je zadovoljiva.

DOBESEDO.

Ona: Ali bi mi mogel dati malo denarja, draga.

On: O da, dušica, malo denarja lahko vedno dobiš od mene. Samo povej mi, koliko malo ga mora biti.

Tunisko bojišče: tuniški dobrovoljci, dodeljeni nekemu italijanskemu oddelku za izkrcavanje, se bratijo s starejšimi tovaršili

1800 let stara vila

V Rimu so nedavno kopali jame za velike vodne rezervoarje in pred Lateranom so naleli na ostanke hiše iz 3. ali 4. stoletja. Najvažnejše je bilo pa odkritje med zvonikom cerkve St. Crisogono in Dantejevo hišo, kakor je označen zdaj stolp Anguillara. Gre za vilu iz prvega stoletja, s stenami poslikanimi v pompejanskem slogu. Stene in slikarje na njih so zelo dobro ohranjene. Na stenah so poslikani razni dekorativni motivi: posode s sadjem, cvetlični venci, živali in mitološke figure visoke okrog 40 cm. Med naslikanimi živalmi vzbujata posebno pozornost tigr in centaur, med dekorativnimi motivi pa Diana z baklo in Minerva.

Skesan grešnik

Ko je župnik cerkve Sedmih svetih ustanovitelj v Rimu vstopil te dni v cerkev, je takoj opazil sledove cerkvenih tatov, ki so odnesli številne cerkvene dragocenosti. Dognali so, da so zlikovci ukradli med drugim dragocen relikviji, srebrno in zlato moštranco ter skrinjo z raznimi drugimi cerkvenimi dragocenostmi. Vsi ti predmeti izkazujejo vrednost nad 100.000 lir. Nekaj dni za tem pa je vstopil v spovednico omenjene cerkve mož, ki je župniku skesano priznal svoj zločin in mu iskreno povedal, da je bil on tisti, ki je izropal njegovo cerkev. Obenem mu je tudi pojasnil, kam je skril ukradene cerkvene dragocenosti, ki jih župnik lahko na dotičnem mestu najde. Ob določenem času se je podal župnik na označeni kraj, kjer je zares našel vse predmete, ki so bili ukradeni. Župnik je v znak veselja napovedal tridnevno, pri kateri so se verniki zahvalili za srečno najdbo odnešenih dragocenosti.

Nad 14 milijard za družinske doklade

Finančno gospodarski vestnik agencije »Agit« poroča o naraščanju zneskov, določenih za družinske doklade, v zadnjih sedmih letih. Te doklade so znašale v letu 1935, že 163.986.193, v naslednjem letu je narasla ta vsota na 241.356.400 lir, v letu 1937, na 590.132.820 lir, v naslednjem letu na 734.412.902 lir, v letu 1939, na 779 mil. 169.872 lir, v letu 1940, na 1.710.749.000 lir, v naslednjem letu pa že na 4.084.000.000 lir, dokler ni dosegla ta vsota v letu 1942, 6 milijard in pol lir. Skupno je bilo torej izplačanih v sedmih letih družinskih doklad za 14 milijard lir.

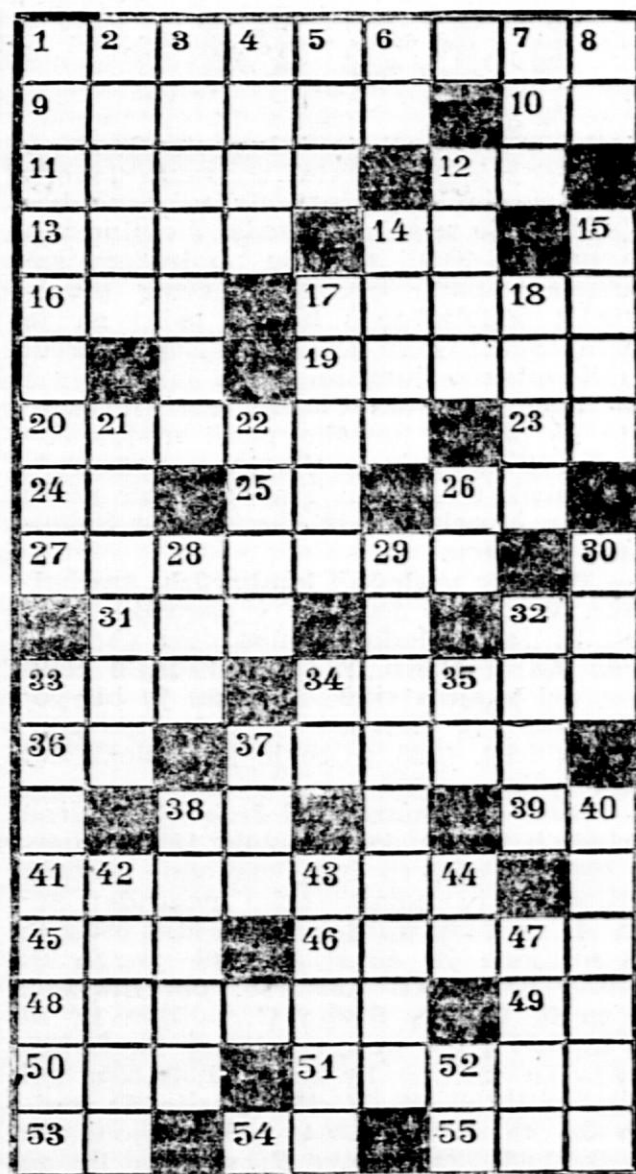
IZKUSENA ŽENA

Ob dveh pomoči pozvoni poštar pri Kavkiču z nujno brzojavko.

— Ali stanuje tu gospod Kavkič, — vpraša Kavkičovo ženo, ki mu je odprla vrata.

— Da, kar potisnite ga notri, če ste ga že prišli do vrat...

Križanka št. 62

ške noge; 19. netezak, tehta malo; 20. navada, šega; 23. italijanski spolnik; 24. krtica za srednji; 25. član, del telesa; 26. grška črka; 27. pokrajina v Italiji; 31. dragocena tekočina; 32. razum, pamet; 33. del strehe, mrtvoud; 34. spev, pesem; 36. arabski žrebec; 37. velik strah, tesnoba občutek (množina); 38. veznik; 39. rimska številka 200; 41. država v USA; 45. vidni pojav; 46. bojevnik, soldat; 48. južno sadje; 49. sredi avle; 50. krojaška potrebščina; 51. italijansko moško ime (Balbo); 53. sredi jama; 54. egipčanski sončni bog; 55. predstavnik večje upravne-politične enote v bivši Jugoslaviji.

Navpično: 1. nam proti z neprijetnimi, škodljivimi posledicami; 2. pripovedni pesnik; 3. nezasuženo naklonilo (množina); 4. skupina brazd; 5. ruska reka; 6. številko; 7. grška črka; 8. medmet; 12. ceste so ga v lepem vremenu polne; 14. naselbina, vas, trg, mesto; 15. vprašalni prišlov; 17. velik kos lesa; 18. glabilo, del glave; 21. težka svila; 22. nočne ptice; 26. egipčanski sončni bog; 28. kmečko orodje; 29. pripadnost k neki nacionalni skupini; 30. žensko ime; 32. sorodnik; 33. pušavska potovalna družba; 34. površinska mera; 35. predlog; 37. očka v snegu izhojena pot; 38. Kristusov sodnik; 40. zelo močan veter; 42. poško-dujem, prizadenem bol; 43. toži, denuncija (j-i); 44. medmet; 47. velika dvorana; 52. začetek abecede.

REŠITEV KRIŽANKE ŠT. 61

Vodoravno: 1. pir, 4. Kuba, 7. Amor, 10. mapa, 13. roža, 15. obol, 17. Peko, 19. Ra, 20. tu, 21. rman, 23. Paka, 25. Alpe, 27. Ante, 29. Riga, 31. alog, 33. rja, 35. Ebro, 37. rtič, 39. sito, 41. ost, 43. Oslo, 45. tace, 47. edin, 49. karp, 50. Obri, 51. Amur, 52. no.

Navpično: 2. Irun, 3. ro, 4. kam, 5. boni, 6. ab, 7. Ala, 8. opal, 9. re, 10. mol, 11. prej, 12. aa, 14. žreb, 16. opat, 18. kadi, 20. Taj, 22. Aros, 24. kača, 26. prod, 28. teta, 30. grob, 32. osem, 34. Arno, 36. rop, 38. iti, 40. ter, 42. SK, 44. lo, 46. ca, 48. in.

Besede pomenijo

Vodoravno: 1. nesodoben zastarelo; 9. manj vreden naslednik; 10. kazalni zaimek; 11. francoski pesnik (fon); 12. veznik; 13. pristanisce v Siriji; 14. krtica za nekdanjo denarno enoto; 16. zver; 17. spodnji del svinj-

GEORGE OHNET:

PRODAJALEC STRUPOV

ROMAN

S krepko roko je potegnila svojega konja k cestnemu jarku, prisilila ga je k lahkem skoku in odgalopirala s svojim spremljevalcem po stezi. In kmalu sta črna amazonka in rdeči jezdec izginila med drevjem.

— Krasna jahačica, — je dejala Genevievea dobrodušno.

— Da, o tem ne more biti nobenega dvoma, — je pripomnila Emmelina hladno in se pomembno ozrla na Templiera.

— Mislim pa, da smo videli že vse, kar je bilo na tem lovu res zanimivega, — se je oglasil Vernier.

— Ni torej treba siliti v nevarnost, da bi si ta prijetni vtis pokvarili.

— Prav pravite, — je pritrdil Templier.

— Torej naj se vrnemo domov? — je vprašal Kristijan brezbrizno.

— Da, vrnimo se.

— Kristijan je obrnil avto in počasi, kakor da ga

61 hitra vožnja ne veseli več, se je vračal po avonski cesti proti Moretu.

Po večerji, ko je ostal Vernier kot nekadilec pri damah, sta sedla Kristijan in Templier v veži v globoka naslanjača in si prižgala havanski cigari. Nekaj časa sta molčala, potem je pa dejal Kristijan ljubko svoje mačke tako, kakor da glasno nadaljuje svoje misli, ki njihove niti ni bil pretrgal niti za trenutek:

— Gromska strela, čemu neki je prišla Etienneta sem?

— Gotovo nima poštenih namenov.

— Ali je morda vedela, da bom jaz tu?

— Nikakor ne. Sicer pa, kdo nam pravi, da to ni golo naključje in da Etienneta ni prispela sem samo za nekaj dni k enemu svojih prijateljev.

— Etienneta ne stori ničesar po golem naključju. In kdo je ta svetlolasi gospod, ki smo jo z njim srečali?

— Ne vem, ne poznam ga. Gotovo pa to ni Parižan in tudi ne član nobenega družabnega kluba, kar jih poznam. Dejal bi, da bo to Rus ali Nemec, sodeč po njegovi zunanosti in naglasu.

— Naj bo že kakorkoli, gotovo je dober jezdec.

— In prav zato mislim, da je Nemec. A ta Etienneta, kako gibčna in elegantna je! Ali si opazil, kako lepo je preskočila jarek? Kje neki se je naučila skakati?

— Oh, ženske njene vrste ne poznajo strahu pred jahanjem. Zadostuje, da imajo na razpolago dobre

ga konja. Če pa konj ni dober, tudi z jahanjem nič ni.

— Ali bi se ne dalo kako zvedeti, kdo je ta jezdec in kje stanuje?

— Čemu pa, dragi moj Kristijan? Upam, da se ne misliš več ukvarjati z Etienneto Dharielovo.

— Ah, bože moj — ne.

— No dobro, prepusti jo torej mirne duše njenemu spremljevalcu. Ne da se dvimiti, da je to njen novi prijatelj. Etienneta ne spada med tiste ženske, ki ostanejo dolgo brez moških, a ti sam dobro veš, da je minilo že šest mesecev, odkar si jo zapustil. Sicer ima pa pravico zabavati se tako, kakor sama želi.

— Res je, toda to me ne more ovirati, da bi se malo ne pozanimal, kdo je prav za prav ta gospod. Od te strani bi me moglo zadeti še mnogo neprijetnosti in zato je treba, da se pripravim k obrambi.

— Ah, kakor pameten si zdaj! Če pa res smatraš za tako potrebno zvedeti, kdo je bil gospod v rdečem fraku, ti obljubim, da bom poizvedel. Jutri zjutraj se vrnem v Pariz in v vlakom bom gotovo srečal tega ali onega udeleženca današnjega lova, ki se bo vračal v Pariz kakor jaz. Navežem z njim pogovor in povem ti, kaj sem zvedel.

Zdelo se je, da je Kristijan zadovoljen s prijateljevo obljubo, ker je bil že napeljal pogovor drugam. Vendar so se pa njegove misli neprestano vračale k Etienneti. Nežno je ljubil Genevieve, toda v šestih mesecih, odkar je bil poročen, je spoznal, da njegova čustva do nje niso več podobna prejšnji

strasti. To je bilo trezno čustvo hvalečnosti, ki ga ni prav nič vznemirjalo. Vedel je, da se lahko na Genevieve v polni meri zanes, če bi mu bil potreben njen nasvjet ali zaščita. V vseh zadevah zakonskega sožitja je čutil trdno roko svoje mlade žene. Pri vsaki priliki se je lahko prepričal, da je to bistroumna, pametna in praktična žena, ki je ne more nič na svetu odvrtni od postavljenega cilja. Morda je bila celo malo preveč pametna, ker so prevladovali pri nji možgani nad srcem in morda prav zato je imela večji vpliv na Kristijanovo duševnost kakor na njegova čustva. Kadarkoli je razmišljal o tem, vedno si je moral v duhu priznati, da se čuti pred to ženo, ki je bilo njeno prevladovanje nad njim tako očitno, nekam majhnega. In nikoli ga ni vlekla k nji tista divja strast, ki zapuša v srcih zaljubljen- cev neizbrisne sledove. Etienneta pa...

Ni pa hotel po nepotrebnem obujati spominov na tiste ure, ki jih je bil preživel s to vrtoglavo in vražjo ljubico. Vse to je bilo že pokopano in nikoli več se ni smelo vrniti. Že samo misel, da bi se moglo vrniti je smatral za zločin. Otrsel se je tega iskanja in iz svojih misli je podil podobo nje, ki mu je bila tako razvnela kri.

VIII.

Naključje skoraj vedno večinoma samo usmerja človeške korake. Nadarjenost in razum sta prav za prav samo orodje v rokah naključja. Čim je Kristijan dokončno zapustil maščevalno Etienneto, ji ni niti na misel prišlo, da bi zapravljala čas z dolgim žalovanjem.